ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” za 2025 rok

Analiza obejmuje obszar 12 gmin:

Gmina Miasto Ełk, Gmina Ełk, Gmina Kalinowo, Gmina Prostki, Gmina Stare Juchy, Gmina Kowale Oleckie, Gmina Olecko, Gmina Świętajno, Gmina Wieliczki, Gmina Dubeninki, Gmina Gołdap, Gmina Biała Piska.

Opracowanie:
Paweł Górski | Klaudia Supińska
Związek Międzygminny
„Gospodarka Komunalna”

Ełk, kwiecień 2026 r.
aktualizacja: wrzesień 2026 r.

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie ... 3
1.1. Cel przygotowania analizy ... 3
1.2. Podstawa prawna sporządzenia analizy ... 3
1.3. Uwarunkowania prawno-strategiczne opracowania ... 4
2. Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna" ... 4
2.1. Powołanie Związku Międzygminnego ... 4
2.2. Zadania statutowe ... 6
2.3. Charakterystyka Związku Międzygminnego ... 7
2.3.1 Położenie ... 7
2.3.2 Ukształtowanie terenu ... 7
2.3.3 Podział administracyjny, system osadniczy oraz liczba mieszkańców ... 7
3. Działalność uchwałodawcza gmin ... 11
4. Realizacja odbioru i transportu odpadów komunalnych ... 12
5. Model ustalania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ... 15
6. Informacja o odpadach komunalnych odebranych z obszaru ZMGK ... 17
6.1 Informacja o masie poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych ... 17
6.2 Funkcjonowanie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) ... 18
6.3 Struktura strumienia odpadów i rozwój selektywnej zbiórki. ... 19
6.4 Średnia masa odpadów przypadająca na mieszkańca ... 21
6.5 System zagospodarowania bioodpadów u źródła i jego wpływ na bilans gospodarki odpadami ... 22
6.6 Realizacja wymaganych poziomów recyklingu i ograniczenia składowania odpadów ... 26
7. Analiza finansowa funkcjonowania systemów gospodarki odpadami w gminach ... 29
8. Rola i struktura PGO „Eko-MAZURY" Sp. z o.o. ... 30
8.1. Geneza powstania i status prawny Spółki ... 30
8.2. Struktura terytorialna systemu i sieć punktów selektywnego zbierania odpadów ... 30
8.3. Efektywność przetwarzania w instalacji oraz zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji ... 31
9. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi – program usuwania azbestu ... 31
9.1. Zadania realizowane za pośrednictwem Związku Międzygminnego ... 32
9.2. Samodzielna realizacja zadania przez gminy członkowskie ... 32
9.3. Podsumowanie efektów w skali Związku ... 33
10. Program usuwania folii rolniczej ... 33
11. Planowane potrzeby inwestycyjne i realizowane zadania modernizacyjne ... 34
12. Podsumowanie i wnioski ... 36
13. Spis tabel ... 37
14. Spis wykresów ... 38
15. Spis stosowanych skrótów ... 38

1. Wprowadzenie

1.1. Cel przygotowania analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie 12 gmin należących do Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna", sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gmin w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

Analizę stanu gospodarki odpadami sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733) w związku z § 7 ust. 1 pkt 10 Statutu Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna".

Zgodnie z art. 9tb ust. 1 tejże ustawy analiza jest sporządzana na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującą w szczególności:

1) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
2) potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
3) kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
4) liczby mieszkańców,
5) liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12,
6) ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
7) ilości niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
8) uzyskanych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,
9) masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

1.3. Uwarunkowania prawno-strategiczne opracowania

Przy sporządzaniu niniejszej analizy opierano się o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2025 r. poz. 870 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. ws. poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 stycznia 2020 r. ws. katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 10),

a także o inne dokumenty o charakterze strategicznym:

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028 przyjęty uchwałą nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. (M.P. z dnia 12.07.2023 r. poz. 702),
- Plan Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko - mazurskiego na lata 2023-2028 przyjęty uchwałą Nr X.167.25 Sejmiku województwa warmińsko-mazurskiego z dnia 18 lutego 2025 r.,
- „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej", przyjęta 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów.

2. Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna"

2.1. Powołanie Związku Międzygminnego

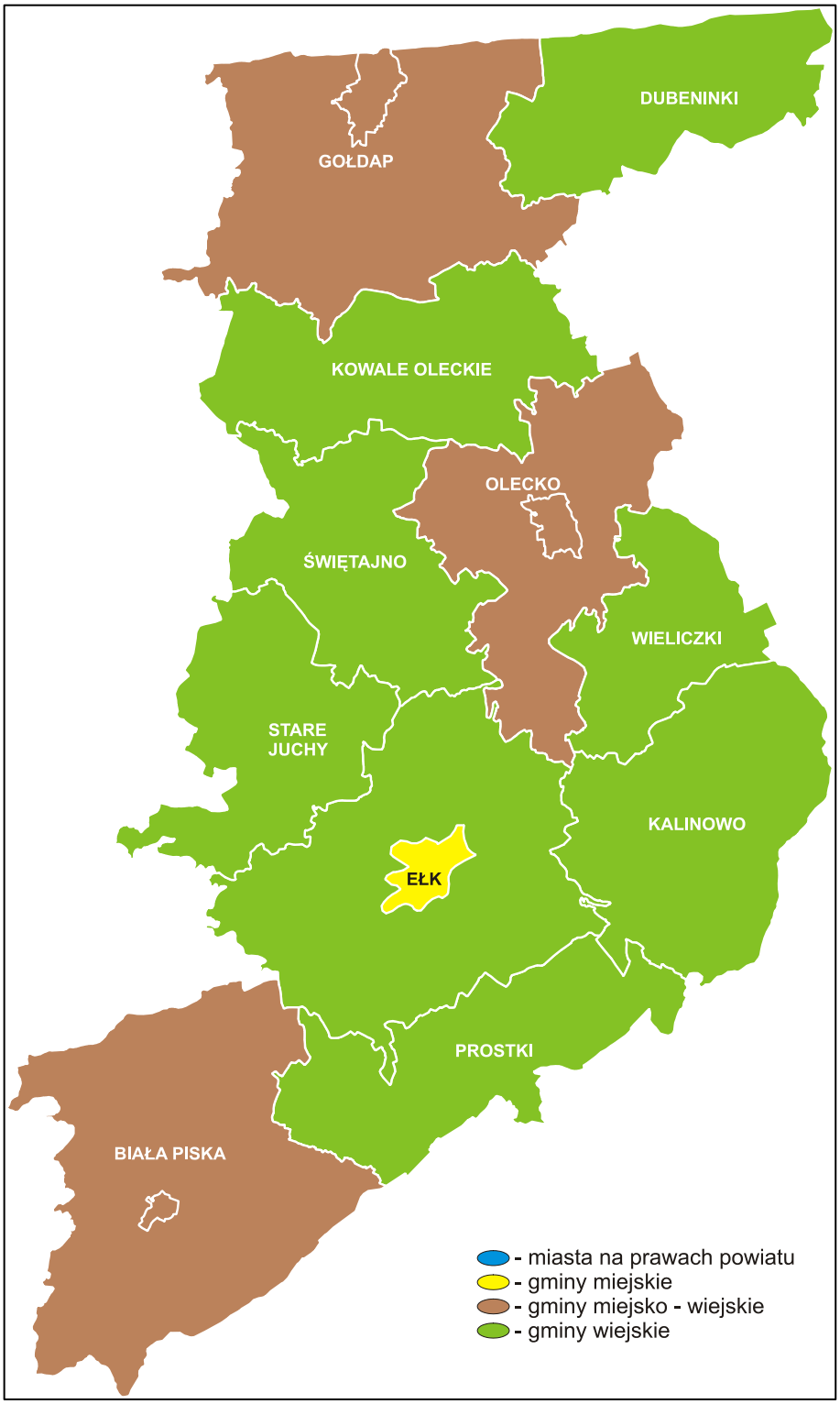
Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna" został utworzony na podstawie art. 64 i 68 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Pierwotnie został powołany przez rady pięciu gmin z terenu powiatu ełckiego: Gminę Miasto Ełk, Gminę Ełk, Gminę Kalinowo, Gminę Prostki oraz Gminę Stare Juchy. Związek posiada osobowość prawną i wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

Wpis do rejestru związków międzygminnych pod pozycją 259 nastąpił 10 stycznia 2004 r. Statut Związku ogłoszono 14 stycznia 2004 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego (nr 8, poz. 173). Priorytetowym celem podmiotu było uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie gmin członkowskich, w tym budowa zakładu unieszkodliwiania odpadów, rekultywacja istniejących składowisk oraz pozyskanie na ten cel środków zewnętrznych.

Rozszerzenie struktur Związku wynikało z założeń Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007–2013 (Oś Priorytetowa II: Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi). Program przewidywał wsparcie finansowe dla przedsięwzięć tworzących kompleksowe systemy i instalacje do obsługi co najmniej 150 tys. mieszkańców. Aby spełnić to kryterium demograficzne i uzyskać dofinansowanie na budowę Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Siedliskach k. Ełku, w 2005 r. do Związku przyjęto kolejne jednostki samorządu terytorialnego:

- z powiatu oleckiego: Gminę Kowale Oleckie, Gminę Olecko, Gminę Świętajno, Gminę Wieliczki;
- z powiatu gołdapskiego: Gminę Dubeninki, Gminę Gołdap;
- z powiatu piskiego: Gminę Biała Piska.

Ostatecznie w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" weszło 12 gmin, co pozwoliło na realizację założeń projektowych oraz budowę infrastruktury o znaczeniu regionalnym.

2.2. Zadania statutowe

Zgodnie ze statutem Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna" wykonuje zadania publiczne poprzez:

- budowę, rozbudowę, modernizację, utrzymanie i eksploatację regionalnej instalacji do przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- budowę, utrzymanie i eksploatację instalacji przeznaczonej do termicznego przekształcania odpadów komunalnych lub instalacji przeznaczonej do termicznego przekształcania odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych,
- ustanawianie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- organizację punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, tworzenie i prowadzenie punktów zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, punktów zbierania odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych z gospodarstw domowych i popiołu, punktów selektywnego, odpłatnego zbierania odpadów pochodzących z działalności rolniczej, niestanowiących odpadów komunalnych (rolniczej folii opakowaniowej, sznurka i opon maszyn rolniczych), punktów zbierania pozostałych odpadów pochodzących z gospodarstw domowych (przeterminowanych leków, baterii i akumulatorów, świetlówek i innych odpadów zawierających rtęć, oleje odpadowe i tłuszcze jadalne) w:
  - Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów komunalnych w Siedliskach k. Ełku,
  - stacji przeładunkowej w Olecku,
  - stacji przeładunkowej w Kośmidrach,
  - stacji przeładunkowej w Białej Piskiej,
- organizowanie transportu i transport odpadów komunalnych z terenu zainteresowanych Gmin, będących członkami Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna",
- prowadzenie recyklingu w celu osiągnięcia jego poziomu określonego przepisami prawa,
- zapewnienie ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji i przekazywanych do składowania do poziomów określonych przepisami prawa,
- roczną sprawozdawczość z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- dokonywanie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi,
- uchwalanie aktów prawa miejscowego w celu realizacji ww. zadań,
- współdziałanie z gminami w tworzeniu projektów aktów prawa miejscowego służącego realizacji innych zadań z zakresu gospodarki odpadami,
- rekultywację składowisk odpadów,
- usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie związku,
- rozwój turystyki, rekreacji i związanych z tym usług,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- współdziałanie z innymi związkami, gminami, instytucjami i władzami wojewódzkimi w zakresie budowy infrastruktury komunalnej i usług zgodnie z obowiązującymi przepisami i wymogami Unii Europejskiej,
- informację, edukację społeczności lokalnej i promowanie związku,
- zabieganie o środki finansowe zewnętrzne na finansowanie przyjętych przedsięwzięć,
- realizację powyższych zadań w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju na terenie działania związku.

2.3. Charakterystyka Związku Międzygminnego

2.3.1 Położenie

Obszar działania Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" znajduje się w północno-wschodniej Polsce, we wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Od północy terytorium Związku (wzdłuż granic gmin Gołdap i Dubeninki) sąsiaduje z obwodem królewieckim (Federacja Rosyjska) oraz z Republiką Litewską.

Zasięg terytorialny Związku obejmuje 12 jednostek samorządu terytorialnego zlokalizowanych w obrębie 4 powiatów:

- powiat ełcki: Gmina Miasto Ełk, Gmina Ełk, Gmina Kalinowo, Gmina Prostki, Gmina Stare Juchy,
- powiat gołdapski: Gmina Gołdap, Gmina Dubeninki,
- powiat olecki: Gmina Olecko, Gmina Kowale Oleckie, Gmina Świętajno, Gmina Wieliczki,
- powiat piski: Gmina Biała Piska.

Analizowany region charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, turystycznymi oraz rekreacyjnymi.

2.3.2 Ukształtowanie terenu

Zgodnie z fizycznogeograficznym podziałem Polski, obszar Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" leży w granicach prowincji Nizina Wschodniobałtycka i podprowincji Pojezierza Wschodniobałtyckie. Teren ten obejmuje dwa makroregiony – Pojezierze Mazurskie oraz Pojezierze Litewskie – w obrębie których wydziela się następujące mezoregiony:

- Puszcza Romincka – teren falisty z licznymi formami morenowymi (gminy: Dubeninki, Gołdap),
- Pojezierze Wschodniosuwalskie (gminy: Dubeninki, Gołdap),
- Pojezierze Zachodniosuwalskie – rzeźbę terenu tworzą liczne moreny martwego lodu, wzgórza moren czołowych, pagórki kemowe oraz równiny sandrowe. Jest to obszar o charakterze rolniczym, charakteryzujący się niewielkim zalesieniem i brakiem jezior (gminy: Dubeninki, Gołdap, Kowale Oleckie, Olecko, Wieliczki),
- Kraina Węgorapy – obszar o charakterze kotliny z płaskim dnem, niemal całkowicie pozbawiony jezior (gmina Gołdap),
- Pojezierze Ełckie – wysoczyzna morenowa pochylona w kierunku południowo-zachodnim (gminy: Biała Piska, Ełk, Miasto Ełk, Kalinowo, Kowale Oleckie, Olecko, Stare Juchy, Świętajno, Wieliczki),
- Wzgórza Szeskie – obszar o dużych deniwelacjach terenu, z licznymi pagórkami oraz małym zalesieniem (gmina Gołdap oraz gminy powiatu oleckiego).

2.3.3 Podział administracyjny, system osadniczy oraz liczba mieszkańców

Obszar działania Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" obejmuje 545 miejscowości, w tym 4 miasta (Ełk, Olecko, Gołdap i Biała Piska) oraz 541 miejscowości wiejskich, zgrupowanych w 359 sołectwach. Istniejąca sieć osadnicza charakteryzuje się dużą nierównomiernością.

Całkowita powierzchnia analizowanego terytorium wynosi 2 974 km^2, a populacja wynosi 151 486 mieszkańców (według danych GUS z 2024 r.). Przekłada się to na średnią gęstość zaludnienia na poziomie około 51 osób/km^2.

Wskaźnik ten jest silnie zróżnicowany wewnętrznie – najniższe zagęszczenie odnotowuje się w gminie Dubeninki (12 osób/km^2), natomiast najwyższe w Mieście Ełk (2 821 osób/km^2), które stanowi główny, najbardziej zurbanizowany ośrodek w obrębie związku.

Zmiany demograficzne na obszarze Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" w latach 2010–2024 szczegółowo prezentuje Tabela 1. Wynika z niej, że po początkowym okresie stabilizacji i nieznacznego wzrostu, ogólna liczba ludności w regionie ulega obecnie systematycznemu obniżeniu.

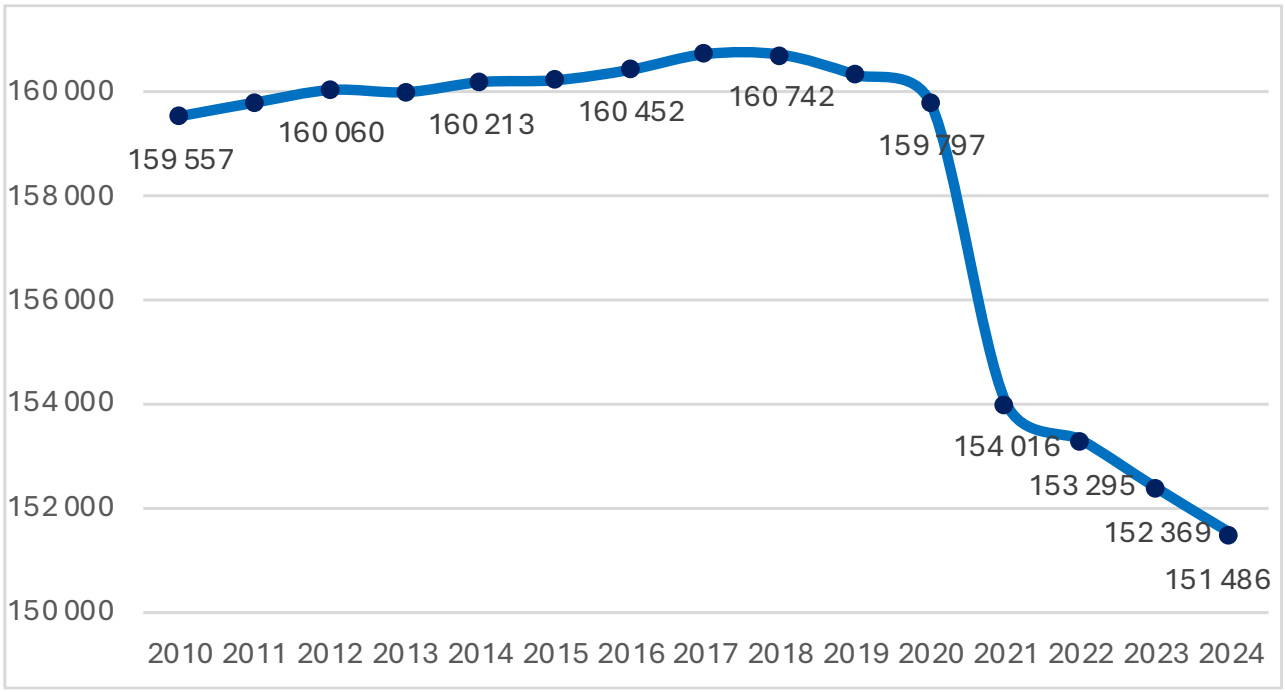
Tabela 1. Liczba mieszkańców gmin wg danych GUS (na dzień 31 grudnia 2024 r.)

Gmina	Liczba mieszkańców														
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
powiat ełcki															
Gmina Miasto Ełk	58 934	59 274	59 646	59 790	60 103	60 462	61 074	61 523	61 928	62 109	61 903	60 248	60 070	59 759	59 250
Gmina Ełk	10 911	10 980	11 071	11 147	11 270	11 270	11 324	11 495	11 599	11 820	11 910	12 108	12 272	12 465	12 708
Gmina Kalinowo	7 056	7 059	7 071	7 064	7 030	6 992	6 858	6 785	6 774	6 660	6 670	6 242	6 204	6 134	6 107
Gmina Prostki	7 574	7 556	7 538	7 519	7 505	7 459	7 463	7 379	7 292	7 238	7 215	6 792	6 743	6 683	6 632
Gmina Stare Juchy	3 982	3 969	3 959	3 957	3 975	3 897	3 865	3 840	3 766	3 733	3 697	3 381	3 332	3 302	3 295
powiat olecki															
Gmina Kowale Oleckie	5 437	5 386	5 333	5 286	5 266	5 218	5 159	5 102	5 035	4 960	4 933	4 621	4 591	4 554	4 465
Gmina Olecko	22 144	22 193	22 213	22 196	22 091	22 078	22 037	22 130	22 106	22 025	21 957	21 256	21 084	20 956	20 834
Gmina Świętajno	4 008	3 997	3 994	4 023	4 034	4 052	4 022	3 967	3 927	3 883	3 906	3 409	3 360	3 322	3 277
Gmina Wieliczki	3 488	3 462	3 419	3 382	3 414	3 397	3 391	3 401	3 365	3 280	3 197	3 193	3 187	3 164	3 141
powiat gołdapski															
Gmina Dubeninki	3 141	3 114	3 113	3 096	3 062	3 031	3 000	3 016	2 952	2 886	2 857	2 690	2 651	2 635	2 562
Gmina Gołdap	20 464	20 475	20 473	20 438	20 370	20 376	20 331	20 290	20 225	20 132	20 018	19 388	19 244	19 041	18 909
powiat piski															
Gmina Biała Piska	12 418	12 355	12 230	12 119	12 093	12 017	11 928	11 827	11 773	11 622	11 534	10 688	10 557	10 354	10 306
	razem:														
	159 557	**159 820**	**160 060**	**160 017**	**160 213**	**160 249**	**160 452**	**160 755**	**160 742**	**160 348**	**159 797**	**154 016**	**153 295**	**152 369**	**151 486**

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych).*

Całkowita liczba mieszkańców Związku zmniejszyła się z 159 557 osób w 2010 roku do 151 486 osób w roku 2024. Najwyższy poziom zaludnienia analizowanego obszaru odnotowano w 2017 roku (160 755 osób), po którym nastąpił regres demograficzny, z najbardziej gwałtownym spadkiem zaobserwowanym między 2020 a 2021 rokiem.

Wykres 1. Łączna liczba mieszkańców w latach 2010-2024 wg danych GUS

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)*

Zdecydowana większość jednostek samorządowych tworzących związek boryka się ze zjawiskiem depopulacji. Trwały ubytek mieszkańców widoczny jest niemal we wszystkich gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, takich jak Biała Piska, Gołdap czy Olecko. Wyraźnym wyjątkiem na tym tle jest Gmina Ełk (wiejska), która jako jedyna w całym zestawieniu notuje stały i nieprzerwany przyrost demograficzny – z 10 911 mieszkańców w 2010 roku do 12 708 w 2024 roku. Zjawisko to świadczy o postępującym procesie suburbanizacji, polegającym na osiedlaniu się mieszkańców na terenach otaczających główny ośrodek miejski. Samo Miasto Ełk, będące największym skupiskiem ludności w związku, po okresie wzrostów trwającym do 2019 roku, w ostatnich pięciu latach zaczęło tracić mieszkańców, powracając do wartości zbliżonych z początku analizowanego okresu (ok. 59 tys. osób).

Z perspektywy funkcjonowania systemu gospodarki odpadami obserwowany trend ma istotne znaczenie. Pomimo postępującego spadku liczby ludności, całkowita populacja obszaru objętego działaniem Związku nadal utrzymuje się nieznacznie powyżej strategicznego progu 150 tysięcy mieszkańców. Należy jednak mieć na uwadze, że kontynuacja zjawiska depopulacji w kolejnych latach może docelowo wpłynąć na strukturę finansowania całego systemu, prowadząc do wzrostu jednostkowych kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Tabela 2. Porównawcze zestawienie liczby mieszkańców gmin członkowskich ZMGK według danych GUS, ewidencji ludności oraz złożonych deklaracji odpadowych

Nazwa Gminy	Liczba mieszkańców wg deklaracji (31.12.2025)	Liczba mieszkańców wg rejestru mieszkańców (31.12.2025)	Liczba mieszkańców wg danych GUS (31.12.2024)	Powierzchnia gminy w km^2	Gęstość zaludnienia osoby/km^2 wg GUS
Gmina Miasto Ełk	**53 807**	**54 970**	**59 250**	**21**	**2 821**
Gmina Ełk	**10 881**	**11 992**	**12 708**	**380**	**33**
Gmina Kalinowo	**4 247**	**6 279**	**6 107**	**284**	**22**
Gmina Prostki	**5 164**	**6 777**	**6 632**	**231**	**29**
Gmina Stare Juchy	**2 233**	**3 355**	**3 295**	**197**	**17**
Gmina Olecko	**17 389**	**19 935**	**20 834**	**267**	**78**
w tym: teren miejski	13 358	14 642	15 580	12	1 298
teren wiejski	4 031	5 293	5 254	255	21
Gmina Świętajno	**2 461**	**3 536**	**3 277**	**215**	**15**
Gmina Kowale Oleckie	**3 061**	**4 470**	**4 465**	**251**	**18**
Gmina Wieliczki	**2 362**	**3 001**	**3 141**	**141**	**22**
Gmina Dubeninki	**1 854**	**2 634**	**2 562**	**205**	**12**
Gmina Gołdap	**15 001**	**18 211**	**18 909**	**362**	**52**
w tym: teren miejski	10 577	12 237	13 057	17	768
teren wiejski	4 424	5 974	5 852	345	17
Gmina Biała Piska	**8 083**	**10 435**	**10 306**	**420**	**25**
w tym: teren miejski	3 048	3 654	3 653	4	913
teren wiejski	5 035	6 781	6 653	416	16
Razem:	**126 543**	**145 595**	**151 486**	**2 974**	**51**
w tym: teren miejski	80 790	85 503	91 540	54	1 695
teren wiejski	45 753	60 092	59 946	2 920	21

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, ewidencji ludności praz bazy danych systemów gospodarki odpadami komunalnymi przekazanych przez urzędy gmin*

Uwaga: w Gminie Miasto Ełk przyjęto, że liczba osób przy zastosowaniu metody „od gospodarstwa" wynosi 4,15.

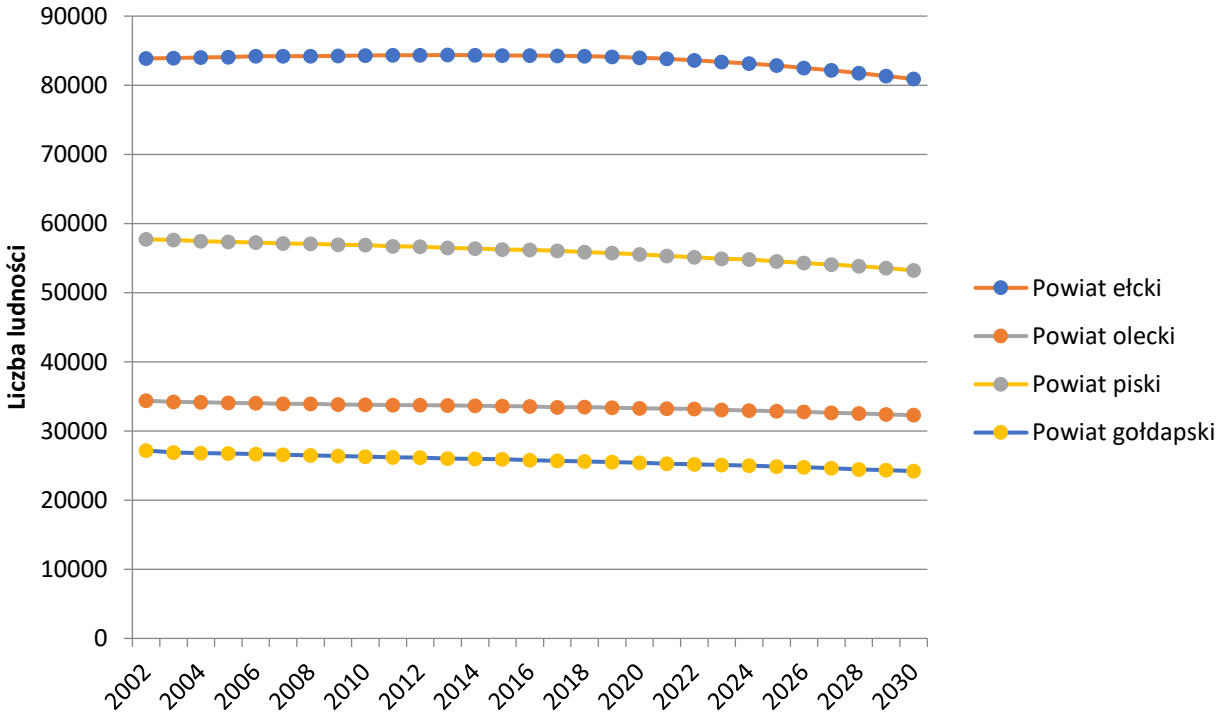
Istotnym czynnikiem wpływającym na bilans systemu gospodarki odpadami jest wyraźna rozbieżność między oficjalnymi danymi demograficznymi (wynikającymi z rejestrów zameldowań i danych GUS) a faktyczną liczbą osób ujętych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Różnica ta w znacznej mierze nie jest wynikiem celowego zaniżania liczby domowników przez właścicieli nieruchomości, lecz efektem uwarunkowań społeczno-demograficznych regionu.

Osoby te, choć fizycznie zmieniają miejsce zamieszkania i przestają generować odpady komunalne na terenie gmin należących do Związku, zazwyczaj nie dokonują formalnego wymeldowania ze stałego miejsca pobytu. Właściciele nieruchomości, aktualizując deklaracje za odbiór odpadów, dostosowują je do faktycznego stanu domowników i wykreślają osoby nieobecne, aby uniknąć ponoszenia nieuzasadnionych kosztów.

W efekcie prowadzi to do sytuacji, w której rejestry urzędowe wykazują znacznie wyższą populację niż baza systemu opłat komunalnych. Zjawisko to utrudnia administracji ocenę rzeczywistej szczelności systemu i wymusza stosowanie dodatkowych narzędzi weryfikacji (np. powiązania z zużyciem wody), aby skutecznie oddzielić naturalny odpływ mieszkańców od faktycznych przypadków unikania opłat.

Przedstawiony poniżej wykres obrazuje długoterminową dynamikę zmian liczby ludności w czterech powiatach reprezentowanych w związku. Z danych jednoznacznie wynika powszechny, ogólnokrajowy trend depopulacyjny, który dotyka wszystkie analizowane jednostki samorządowe. Powiat ełcki, stanowiący największy ośrodek demograficzny, po okresie wieloletniej stabilizacji odnotowuje wyraźny spadek. Analogiczną, sukcesywnie opadającą krzywą charakteryzują się pozostałe powiaty: piski, olecki oraz najmniej zaludniony gołdapski. Utrzymanie się tej negatywnej tendencji w dłuższej perspektywie będzie stanowić rosnące wyzwanie finansowe i organizacyjne dla systemów gospodarki odpadami.

Wykres 2. Prognoza demograficzna dla powiatów obejmujących gminy członkowskie ZMGK do 2030 roku

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognoz demograficznych Głównego Urzędu Statystycznego*

3. Działalność uchwałodawcza gmin

W myśl przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek pełnego uregulowania systemu gospodarki odpadami za pomocą aktów prawa miejscowego. Rady gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna", działając w ramach posiadanej legitymacji ustawowej, zobligowane były do wypracowania i podjęcia szeregu uchwał konstytuujących ramy organizacyjne oraz finansowe systemu.

Proces ten został zrealizowany przez każdą z 12 gmin członkowskich poprzez przyjęcie niezbędnych uchwał:

- uchwała w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy – stanowiąca podstawowy zbiór zasad dotyczących m.in. selektywnego zbierania i pozbywania się odpadów,
- uchwała w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – ustalająca sposób naliczania stawek (od mieszkańca, gospodarstwa domowego, zużycia wody, powierzchni) oraz wysokość opłat i stawek za pojemniki.
- uchwała w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty – definiującą formularz składany przez właścicieli nieruchomości, będący podstawą do naliczania należności,
- uchwała w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – regulująca termin i częstotliwość wpłat dokonywanych przez właścicieli nieruchomości bezpośrednio na rachunek właściwej gminy,
- uchwała w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług – określająca standardy odbioru odpadów, ich częstotliwość oraz sposób zagospodarowania,
- uchwała w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy – regulująca zasady obsługi podmiotów gospodarczych i instytucji, na których powstają odpady,
- uchwała w sprawie górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości – akt regulujący maksymalne ceny usług świadczonych przez podmioty na rzecz właścicieli nieruchomości, którzy nie zostali objęci gminnym systemem odbioru odpadów,
- uchwała w sprawie stawki opłaty dla nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (w przypadku objęcia tych nieruchomości systemem) –ustalająca wysokość rocznej opłaty za odpady z nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

4. Realizacja odbioru i transportu odpadów komunalnych

Zgodnie z przyjętym modelem organizacyjnym, każda z gmin jest samodzielnie odpowiedzialna za organizację i nadzór nad odbiorem oraz transportem odpadów z nieruchomości znajdujących się na jej terenie. W celu wyłonienia wykonawców tych usług, gminy członkowskie zastosowały dwa tryby przewidziane w przepisach prawa: tryb przetargowy oraz tryb bezprzetargowy (in-house).

Szczegółowy wykaz podmiotów realizujących usługi odbioru i transportu odpadów w podziale na poszczególne gminy przedstawia zestawienie.

Tabela 3. Wykaz podmiotów realizujących usługę odbioru i transportu odpadów komunalnych w gminach członkowskich ZMGK w 2025 r.

Nazwa Gminy	Nazwa podmiotu realizującego usługę
Gmina Miasto Ełk	KOMA Sp. z o.o., ul. Krzemowa 8B, 19-300 Ełk, przy udziale podwykonawców: PUK Sp. z o.o., ul. Suwalska 38, 19-300 Ełk oraz AR-TEC Artur Kowalik, ul. Elizy Orzeszkowej 8B, 19-300 Ełk
Gmina Olecko	Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., ul. Gołdapska 22, 19-400 Olecko, MPO Sp. z o.o., ul. 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok
Gmina Gołdap	KOMA Sp. z o.o., ul. Krzemowa 8B, 19-300 Ełk - teren wiejski, PUK s.c. T. Brzeziński, M Brzezińska - teren miejski
Gmina Biała Piska	KOMA Sp. z o.o., ul. Krzemowa 8B, 19-300 Ełk
Gmina Ełk	Zakład Usług Gminnych Sp. z o.o., ul. Kościuszki 28, 19-300 Ełk
Gmina Prostki	MPO Sp. z o.o., ul. 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok
Gmina Kalinowo	KOMA Sp. z o.o., ul. Krzemowa 8B, 19-300 Ełk
Gmina Kowale Oleckie	KOMA Sp. z o.o., ul. Krzemowa 8B, 19-300 Ełk
Gmina Stare Juchy	KOMA Sp. z o.o., ul. Krzemowa 8B, 19-300 Ełk
Gmina Świętajno	AR-TEC Artur Kowalik, ul. Elizy Orzeszkowej 8B, 19-300 Ełk.
Gmina Wieliczki	Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., ul. Gołdapska 22, 19-400 Olecko, MPO Sp. z o.o., ul. 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok
Gmina Dubeninki	KOMA Sp. z o.o., ul. Krzemowa 8B, 19-300 Ełk

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez gminy członkowskie ZMGK*

Tabela 4. Zestawienie okresów obowiązywania umów na odbiór i transport odpadów komunalnych w gminach członkowskich ZMGK (stan na luty 2026 r.)

Nazwa Gminy	Okres umowy	2025												2026												2027											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Gmina Miasto Ełk	01.06.2024 - 30.11.2026																																				
Gmina Olecko	01.07.2021 - 28.02.2025																																				
	01.03.2025 – 10.10.2025																																				
	13.10.2025 -13.03.2026 | 13.03.2026 – 13.09.2026																																				
Gmina Gołdap	01.01.2024 - 31.12.2025 | 01.01.2026 - 31.12.2027																																				
Gmina Biała Piska	01.07.2024 - 31.07.2025 | 01.08.2025 - 30.06.2026																																				
Gmina Ełk	01.01.2023 - 31.12.2025 | 01.01.2026 - 31.12.2028																																				
	01.01.2025 - 31.12.2025 | 01.01.2026 - 31.12.2026																																				
Gmina Prostki	01.01.2025 - 31.12.2025 | 01.01.2026 - 31.12.2026																																				
Gmina Kalinowo	01.07.2024 - 30.06.2025 | 01.07.2025 - 30.06.2026																																				
Gmina Kowale Oleckie	01.01.2025 - 31.12.2025 | 01.01.2026 - 31.12.2026																																				
Gmina Stare Juchy	01.01.2025 - 01.12.2025 | 01.01.2026 - 31.12.2026																																				
Gmina Świętajno	01.01.2025 - 31.12.2025 | 01.01.2026 - 31.12.2026																																				
Gmina Wieliczki	01.01.2025 - 31.12.2025																																				
	01.01.2026 - 31.12.2026																																				
Gmina Dubeninki	01.01.2025 - 31.12.2025 | 01.01.2026 - 31.12.2026																																				

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez urzędy gmin członkowskich ZMGK*

5. Model ustalania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Zgodnie z art. 6j ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn stawki opłaty ustalonej przez radę gminy w formie uchwały oraz:

- liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość lub
- ilości zużytej wody z danej nieruchomości lub
- powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego.

Ewentualnie rada gminy może uchwalić stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od gospodarstwa domowego.

Każda z gmin należących do Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" na mocy uchwał w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami uchwaliła, że opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi pobierana przez gminę od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, będzie obliczana w oparciu o liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość lub od gospodarstwa domowego.

Tabela 5. Metody ustalania oraz stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w gminach ZMGK (stan na 31.12.2025 r.)

Nazwa gminy	Sposób opłaty	Stawka opłaty [zł]	Stawka opłaty uwzględniająca ulgę za kompostownik [zł]	Uwagi
Gmina Miasto Ełk	od liczby mieszkańców	28	25	
	od gospodarstwa domowego	79	69	
Gmina Ełk	od gospodarstwa domowego	36	32	1 osobowe
		50	46	2 osobowe
		58	54	3 osobowe
		65	61	4 osobowe
		70	66	5 i więcej osobowe
Gmina Kalinowo	od liczby mieszkańców	27	25	
Gmina Prostki	od liczby mieszkańców	32	30	
Gmina Stare Juchy	od liczby mieszkańców	35	32	
Gmina Kowale Oleckie	od liczby mieszkańców	41	33	w zabudowie jednorodzinnej
		33	-	w zabudowie wielolokalowej
Gmina Olecko	od liczby mieszkańców	33	28	od 1 do 4 mieszkańca
		16	11	od 5 do 9 mieszkańca
		6	1	od 10 i następnego mieszkańca
Gmina Świętajno	od liczby mieszkańców	36	30	w zabudowie jednorodzinnej
		35	-	w zabudowie wielolokalowej
Gmina Wieliczki	od liczby mieszkańców	24	23	
Gmina Dubeninki	od liczby mieszkańców	33	31	
Gmina Gołdap	od liczby mieszkańców	37	30	
		32	25	w przypadku posiadania Karty Dużej Rodziny
Gmina Biała Piska	od liczby mieszkańców	33	28	od 1 do 4 mieszkańca
		28	23	od 5 i następnego mieszkańca

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie uchwał rad gmin członkowskich Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" według stanu prawnego na dzień 31.12.2025 r.*

W 2026 r. do dnia sporządzenia niniejszej analizy weszły w życie zmienione stawki opłat w następujących gminach:

- Gmina Ełk z dniem 1 stycznia 2026 r. zmieniła sposób ustalania opłaty na metodę od liczby mieszkańców ze stawką opłaty wynoszącą 25 zł, ustaliła również zwolnienie z części opłaty dla właścicieli kompostujących bioodpady w wysokości 4 zł miesięcznie od mieszkańca,
- Gmina Kalinowo z dniem 1 kwietnia 2026 r. zmieniła stawki opłat, które od tego dnia będą wynosić 49 zł od mieszkańca w zabudowie jednorodzinnej oraz 39 zł od mieszkańca w zabudowie wielolokalowej, ustaliła również zwolnienie z części opłaty dla właścicieli kompostujących bioodpady w wysokości 10 zł miesięcznie od mieszkańca,
- Gmina Stare Juchy z dniem 28 kwietnia 2026 r. zróżnicowała i zmieniła stawki opłat, które od tego dnia będą wynosić 40 zł od mieszkańca w zabudowie jednorodzinnej oraz 36 zł od mieszkańca w zabudowie wielolokalowej, ustaliła również zwolnienie z części opłaty dla właścicieli kompostujących bioodpady w wysokości 7 zł miesięcznie od mieszkańca,

W 2025 r. w gminach należących do Związku Międzygminnego nie stwierdzono właścicieli nieruchomości (poza gminnymi systemami gospodarki odpadami), którzy nie zawarli umowy korzystania z usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, w imieniu których gmina obowiązana była zorganizować odbieranie odpadów komunalnych.

6. Informacja o odpadach komunalnych odebranych z obszaru ZMGK

6.1 Informacja o masie poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych

Tabela 6. Masa odpadów komunalnych odebranych z obszaru ZMGK w latach 2016–2025 w podziale na kody i rodzaje odpadów [Mg]

Kod	Rodzaj odpadów komunalnych	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
03 03 07	Mechanicznie wydzielone odrzuty z przeróbki makulatury i tektury	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,00	0,00	12,00	0,00	13,51	0,98	2,28	0,000	0,00	0,00
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,00	0,00	6,92	40,58	24,96	0,47	0,10	0,000	0,00	0,00
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0,00	0,00	16,80	17,46	331,64	3 726,84	5 094,80	4 697,560	5 058,53	5373,37
15 01 07	Opakowania ze szkła	0,00	0,00	6,17	145,68	1 150,94	2 294,28	2 470,90	2 262,760	2 316,02	2351,27
15 02 03	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (szmaty, ścierki) i ubrania	0,00	0,00	0,00	0,68	0,28	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00
16 01 03	Zużyte opony	4,40	0,71	5,99	15,22	26,26	35,86	51,88	66,660	94,34	105,82
16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	121,70	2,80	169,32	32,24	40,38	11,88	108,26	40,420	125,82	147,94
17 01 01A	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	0,00	0,00	0,00	1,90	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00
17 01 02	Gruz ceglany (zanieczyszczony frakcjami innych odpadów)	4,48	0,00	3,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	4,00
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów	460,23	22,19	22,82	8,16	28,58	6,70	0,00	0,000	0,00	0,00
17 01 82	Inne niż wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	3,86	4,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00
17 02 01	Drewno	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	6,20
17 02 03	Tworzywa sztuczne	4,10	9,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,24
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01,	83,04	58,26	59,14	94,38	33,12	20,34	16,56	13,020	15,76	4,54
19 08 01	Skratki	3,20	0,00	0,00	2,82	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00
20 01 01	Papier i tektura	0,00	0,00	3,62	70,96	938,84	2 011,15	2 094,69	1 914,320	2 088,62	2290,20
20 01 02	Szkło	0,00	0,00	0,04	2,66	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	63,16	36,44	15,34	110,66	1 750,02	3 316,51	4 619,06	4 580,500	4 881,26	5184,24
21 01 11	Tekstylia	0,00	0,00	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	297,38
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	1,16	1,34	1,28	1,02	1,44	1,94	2,49	1,840	1,92	2,62
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	0,980	1,04	0,78
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23	6,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20	38,20	48,26	63,44	96,14	120,44	135,91	89,38	85,820	99,00	103,16
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,00	0,00	0,19	0,00	0,00	2,42	0,00	0,000	0,00	0,00
21 01 40	Metale	0,10	0,30	0,06	0,26	0,00	0,00	0,00	0,000	0,08	0,00
20 01 99	Inne niż wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	794,90	912,64	1 134,24	1 374,24	1 642,60	1 800,94	1 545,27	653,560	0,00	0,00
ex 20 01 99	Metale i tworzywa sztuczne	0,00	0,00	0,00	180,35	1 383,30	636,78	0,00	770,480	1 272,92	1163,88
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	361,30	372,38	413,66	314,67	1 191,04	2 395,99	1 675,26	1 428,280	1 521,86	1504,34
20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	0,00	0,00	30,88	307,64	352,76	399,34	383,58	364,580	345,54	328,96
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	39 208,80	42 109,62	42 561,91	41 638,82	32 272,76	25 416,76	26 583,23	25 660,380	27 132,46	26058,50
ex 20 03 01	Selektywnie zebrana frakcja sucha-zmieszane odpady komunalne	1 284,60	1 490,95	1 363,58	1 417,01	2 844,10	2 029,68	0,00	0,000	0,00	0,00
20 03 02	Odpady z targowisk	0,00	0,00	0,64	11,26	13,56	9,40	10,68	10,800	18,58	19,60
20 03 03	Odpady z oczyszczania ulic i placów	207,00	62,24	21,34	110,36	157,94	41,18	30,90	188,980	248,40	241,66
20 03 06	Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	42,40	37,96	43,64	34,30	0,00	63,60	0,00	0,000	0,00	0,00
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	775,10	956,20	1 256,27	1 628,52	2 045,54	2 113,56	1 658,52	1 654,040	1 871,78	1993,98
	Razem:	**43 469,33**	**46 126,07**	**47 213,46**	**47 658,59**	**46 364,01**	**46 472,51**	**46 438,32**	**44 394,98**	**47 093,93**	**47 182,68**

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne za lata 2016–2025*

Szczegółowa analiza przedstawionych danych ukazuje złożoną dynamikę zmian strumienia odpadów komunalnych. W latach 2016–2019 obserwowano wyraźny, stały wzrost ilości odbieranych odpadów – z poziomu ok. 43,4 tys. ton do rekordowej wartości blisko 47,7 tys. ton w 2019 roku.

W kolejnych latach (2020–2023) nastąpiło zauważalne wyhamowanie tej tendencji i nieznaczny spadek masy odpadów (do ok. 44,4 tys. ton w 2023 r.), co mogło być podyktowane m.in. uwarunkowaniami makroekonomicznymi i zmianami konsumpcyjnymi po pandemii. Jednakże dane z lat 2024–2025 wskazują na ponowne odbicie i stabilizację strumienia odpadów na wysokim poziomie przekraczającym 47 tys. ton rocznie.

6.2 Funkcjonowanie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)

Istotnym uzupełnieniem systemu odbioru odpadów z nieruchomości zamieszkałych są Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Pozwalają one na legalne i bezpieczne dla środowiska pozbycie się tych frakcji odpadów, których ze względu na ich właściwości, rozmiary lub obowiązujące przepisy nie można umieszczać w standardowych pojemnikach przydomowych.

Tabela 7. Masa odpadów komunalnych zebranych w Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie ZMGK w 2025 r. w podziale na kody i rodzaje odpadów

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zabranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania [Mg]
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	77,0600
15 01 07	Opakowania ze szkła	38,7120
16 01 03	Zużyte opony	87,8050
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2593,1660
17 01 02	Gruz ceglany	0,7000
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0,3300
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	0,7400
20 01 01	Papier i tektura	82,7430
20 01 11	Tekstylia	158,1320
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,0100
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	92,7940
20 01 39	Tworzywa sztuczne	238,6810
20 01 40	Metale	21,1490
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	460,8430
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	890,6920
	Razem:	**4743,5570**

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań PGO „Eko-MAZURY" w Bazie Danych o Odpadach (BDO)*

Z przedstawionego zestawienia wynika, że w strukturze wagowej odpadów dostarczonych do PSZOK-ów wyraźnie dominują dwie kategorie. Zdecydowaną większość strumienia stanowią odpady z rozbiórek i remontów, tj. odpady betonu oraz gruz betonowy (ponad 2593 Mg) oraz odpady wielkogabarytowe (ponad 890 Mg). Taka struktura odebranych frakcji w pełni odzwierciedla specyfikę i główny cel funkcjonowania punktów selektywnej zbiórki w systemie gospodarki odpadami.

6.3 Struktura strumienia odpadów i rozwój selektywnej zbiórki.

Tabela 8. Masa odpadów komunalnych odebranych z obszaru ZMGK w 2025 r. w podziale na poszczególne frakcje i gminy członkowskie

Rodzaj frakcji odpadów	ZMGK		Gmina Miasto Ełk		Gmina Olecko		Gmina Gołdap		Gmina Biała Piska		Gmina Ełk		Gmina Prostki		Gmina Kalinowo		Gmina Kowale Oleckie		Gmina Stare Juchy		Gmina Świętajno		Gmina Wieliczki		Gmina Dubeninki	
	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%
Papier i tektura	2 290,20	4,9%	1 129,60	5,7%	335,80	4,7%	307,06	5,3%	156,92	4,6%	164,64	3,8%	47,90	2,8%	44,06	3,5%	25,18	3,1%	29,58	3,1%	25,76	2,6%	10,52	1,7%	13,18	2,9%
Tworzywa sztuczne i metale	5 373,37	11,4%	1 896,66	9,6%	790,00	11,2%	870,83	15,1%	357,48	10,6%	593,10	13,8%	194,36	11,3%	173,48	13,7%	108,16	13,3%	138,14	14,3%	116,42	11,6%	60,92	9,8%	73,82	16,0%
Szkło	2 351,27	5,0%	747,52	3,8%	405,92	5,7%	249,73	4,3%	176,52	5,2%	277,82	6,5%	124,50	7,2%	89,02	7,0%	59,20	7,3%	65,34	6,8%	60,26	6,0%	50,58	8,1%	44,86	9,7%
Biodegradowalne	6 688,58	14,2%	2 530,66	12,8%	1 578,42	22,3%	474,54	8,2%	526,94	15,6%	893,28	20,8%	262,40	15,2%	154,34	12,2%	16,84	2,1%	144,72	15,0%	49,12	4,9%	23,88	3,8%	33,44	7,3%
Zmieszane (resztkowe)	26 058,50	55,2%	11 673,00	59,0%	3 438,86	48,5%	3 207,46	55,6%	1 887,04	55,9%	1 925,88	44,8%	899,42	52,2%	675,10	53,1%	557,56	68,8%	490,96	51,0%	670,28	67,0%	389,58	62,5%	243,36	52,9%
Budowlane	162,92	0,3%	0,00	0,0%	2,46	0,0%	149,36	2,6%	0,00	0,0%	11,10	0,3%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Wielkogabarytowe	1 993,98	4,2%	901,38	4,6%	250,06	3,5%	186,34	3,2%	131,84	3,9%	196,52	4,6%	86,80	5,0%	55,58	4,4%	24,12	3,0%	43,04	4,5%	58,42	5,8%	30,00	4,8%	29,88	6,5%
Popiół	1 163,88	2,5%	133,38	0,7%	185,56	2,6%	260,94	4,5%	118,72	3,5%	160,74	3,7%	93,84	5,4%	70,64	5,6%	19,58	2,4%	43,96	4,6%	11,60	1,2%	47,82	7,7%	17,10	3,7%
Urządzenia AGD	106,56	0,2%	30,54	0,2%	10,82	0,2%	0,20	0,0%	12,04	0,4%	20,72	0,5%	8,24	0,5%	8,02	0,6%	0,00	0,0%	5,86	0,6%	5,72	0,6%	1,52	0,2%	2,88	0,6%
Tekstylia	297,38	0,6%	144,68	0,7%	82,68	1,2%	62,02	1,1%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	7,62	1,2%	0,38	0,1%
Pozostałe	696,04	1,5%	614,10	3,1%	3,36	0,0%	5,14	0,1%	7,56	0,2%	52,72	1,2%	7,16	0,4%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	1,06	0,1%	3,06	0,3%	0,44	0,1%	1,44	0,3%
Razem:	47 182,68		19 801,52		7 083,94		5 773,62		3 375,06		4 296,52		1 724,62		1 270,24		810,64		962,66		1 000,64		622,88		460,34	

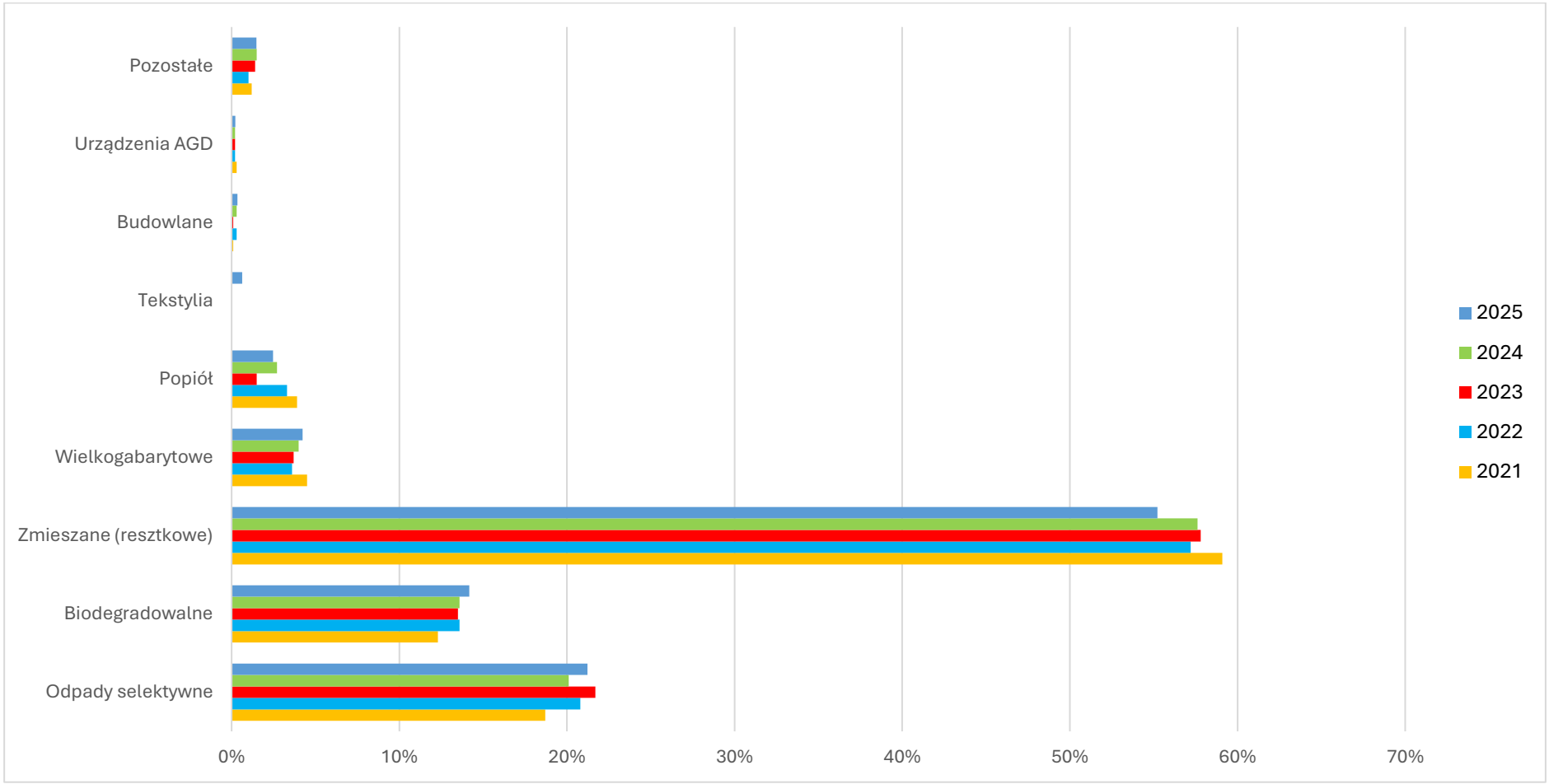
* Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne za 2025 r.

Tabela 9. Struktura procentowa głównych grup odpadów komunalnych odebranych z obszaru ZMGK w latach 2021–2025

Grupy odpadów	2021	2022	2023	2024	2025
Odpady selektywne (papier i tektura, tworzywa sztuczne i metale oraz szkło)	18,7%	20,8%	21,7%	20,1%	21,2%
Biodegradowalne	12,3%	13,6%	13,5%	13,6%	14,2%
Zmieszane (resztkowe)	59,1%	57,2%	57,8%	57,6%	55,2%
Wielkogabarytowe	4,5%	3,6%	3,7%	4,0%	4,2%
Popiół	3,9%	3,3%	1,5%	2,7%	2,5%
Tekstylia	-	-	-	-	0,6%
Budowlane	0,1%	0,3%	0,1%	0,3%	0,3%
Urządzenia AGD	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Pozostałe	1,2%	1,0%	1,4%	1,5%	1,5%

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne za lata 2021–2025*

Wykres 2. Struktura procentowa głównych grup odpadów komunalnych odebranych z obszaru ZMGK w latach 2021–2025

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne za lata 2021–2025*

Analiza danych z lat 2021–2025 wskazuje na stabilny i konsekwentny trend poprawy wskaźników segregacji. W badanym pięcioleciu udział odpadów zmieszanych w ogólnym strumieniu zmniejszył się z 59,1% do 55,2%. Towarzyszy temu systematyczny wzrost udziału głównych frakcji selektywnych (wzrost z 18,7% do 21,2%) oraz odpadów biodegradowalnych.

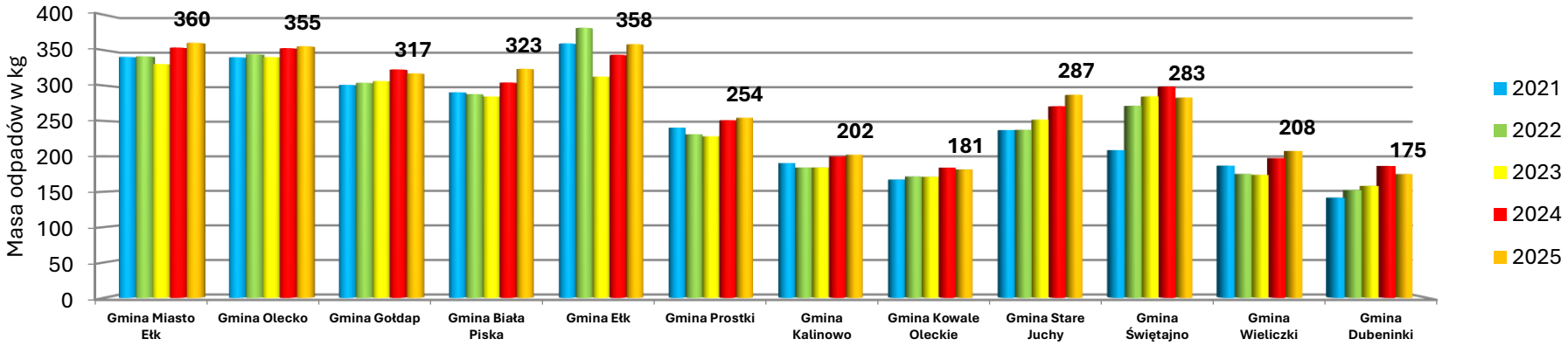
6.4 Średnia masa odpadów przypadająca na mieszkańca

Tabela 10. Średnia masa odpadów komunalnych przypadająca na mieszkańca oraz całkowity strumień odebranych odpadów na obszarze ZMGK w latach 2021–2025

Gmina	Liczba mieszkańców wg danych z rejestrów gmin stan na 31.12.2025		Ilość odebranych odpadów w 2021r.	Średnia ilość odpadów na mieszkańca w 2021r.	Ilość odebranych odpadów w 2022r.	Średnia ilość odpadów na mieszkańca w 2022r.	Ilość odebranych odpadów w 2023r.	Średnia ilość odpadów na mieszkańca w 2023r.	Ilość odebranych odpadów w 2024r.	Średnia ilość odpadów na mieszkańca w 2024r.	Ilość odebranych odpadów w 2025 r.	Średnia ilość odpadów na mieszkańca w 2025 r.
	wieś	miasto	[Mg]	[kg]	[Mg]	[kg]	[Mg]	[kg]	[Mg]	[kg]	[Mg]	[kg]
Gmina Miasto Ełk		54 970	19 725	340	19 500	341	18 673	330	19 687	353	19 802	360
Gmina Olecko	5 293	14 642	7 137	340	7 110	344	6 804	340	7 121	353	7 084	355
Gmina Gołdap	5 974	12 237	5 823	301	5 805	304	5 756	306	5 973	323	5 774	317
Gmina Biała Piska	6 781	3 654	3 229	290	3 173	288	3 060	284	3 227	304	3 375	323
Gmina Ełk	11 992		4 172	359	4 391	381	3 640	313	4 147	343	4 297	358
Gmina Prostki	6 777		1 696	241	1 633	231	1 596	228	1 729	251	1 725	254
Gmina Kalinowo	6 279		1 253	190	1 202	184	1 188	184	1 275	200	1 270	202
Gmina Kowale Oleckie	4 470		806	167	812	171	797	171	838	184	811	181
Gmina Stare Juchy	3 355		841	237	827	237	860	252	917	271	963	287
Gmina Świętajno	3 536		796	209	1 009	271	1 043	285	1 072	299	1 001	283
Gmina Wieliczki	3 001		591	187	551	175	542	174	608	197	623	208
Gmina Dubeninki	2 634		403	141	426	152	437	158	498	186	460	175
Razem:	**60 092**	**85 503**										
	145 595		**46 473**	**304**	**46 438**	**308**	**44 395**	**298**	**47 094**	**319**	**47 183**	**324**
Odpady wytworzone w kg/osobę w woj. w-m (GUS):				**325**		**320**		**309**		**329**		

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z rejestrów gmin, sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne za lata 2021–2025 oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego*

Wykres 3. Średnia masa odpadów komunalnych odebranych na mieszkańca w poszczególnych gminach ZMGK w latach 2021–2025 [kg]

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z rejestrów gmin, sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne za lata 2021–2025*

6.5 System zagospodarowania bioodpadów u źródła i jego wpływ na bilans gospodarki odpadami

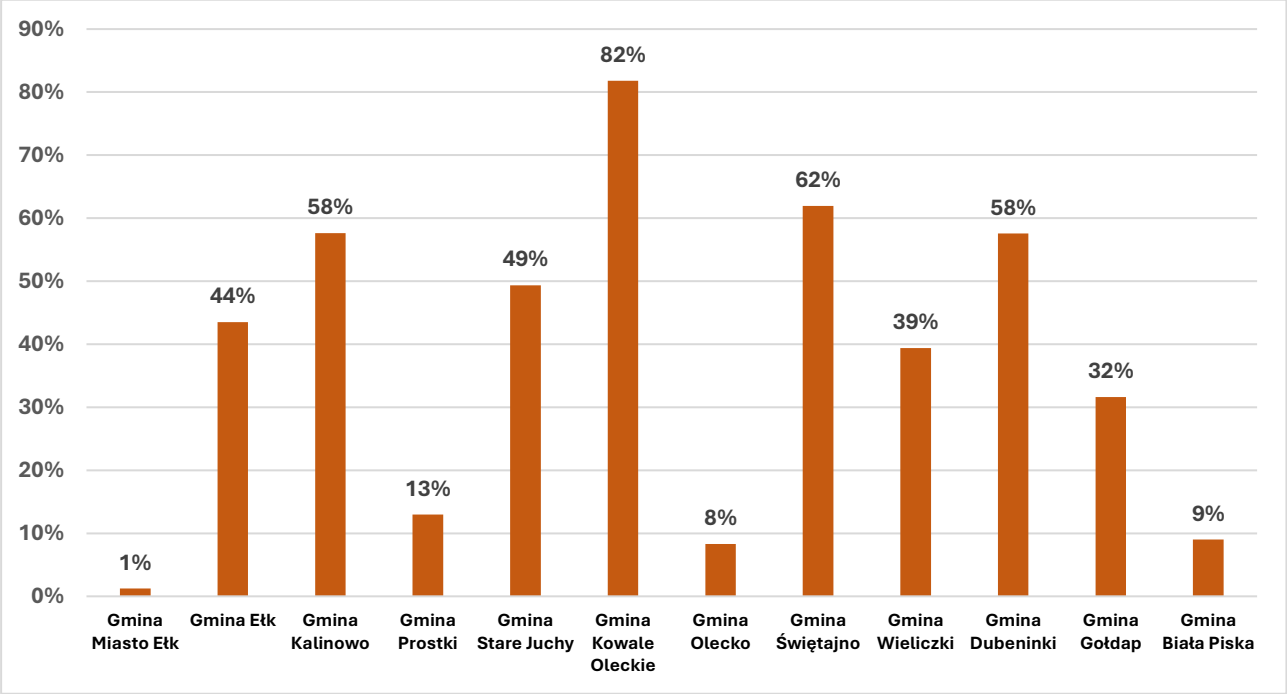
Tabela 11. Liczba nieruchomości oraz osób korzystających z ulgi z tytułu kompostowania bioodpadów w gminach członkowskich ZMGK (stan na 31.12.2025 r.)

Gmina	Liczba właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym	Liczba osób zamieszkujących nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym	Kwota częściowego zwolnienia w przypadku posiadania kompostownika na 1 osobę
Gmina Miasto Ełk	230	113 gospodarstw domowych bez wskazania liczby osób 41 nieruchomości zamieszkiwanych przez 1 osobę 76 nieruchomości zamieszkiwanych przez 2 osoby	10 zł / gospodarstwo domowe 3 zł / osobę zamieszkującą daną nieruchomość
Gmina Ełk	1 572	4 735	4 zł
Gmina Kalinowo	874	2 447	2 zł
Gmina Prostki	230	670	2 zł
Gmina Stare Juchy	434	1 102	3 zł
Gmina Kowale Oleckie	1 092	2 504	8 zł
Gmina Olecko	500	1 444	5 zł
Gmina Świętajno	612	1 524	6 zł
Gmina Wieliczki	317	931	1 zł
Gmina Dubeninki	423	1 067	2 zł
Gmina Gołdap	1 667	4 744	7 zł
Gmina Biała Piska	208	727	5 zł
Razem:	**8 159**	**22 557**	
		Średnia:	**4 zł**

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych bezpośrednio z urzędów gmin członkowskich ZMGK*

Zestawienie danych dotyczących kompostowania „u źródła" wskazuje na dużą skalę partycypacji mieszkańców w systemie gospodarki o obiegu zamkniętym. Na koniec 2025 roku z ulgi z tytułu posiadania kompostownika przydomowego korzystało łącznie 8 159 właścicieli nieruchomości, co przekłada się na 22 557 osób aktywnie zagospodarowujących bioodpady na własne potrzeby. Największą liczbę osób objętych zwolnieniem odnotowano w gminach Gołdap (4 744 osoby) oraz wiejskiej gminie Ełk (4 735 osób), co wynika z powierzchni gminy, specyfiki zabudowy jednorodzinnej i rolniczego charakteru tych terenów.

Wykres 4. Udział mieszkańców korzystających z ulgi z tytułu kompostowania w poszczególnych gminach ZMGK (stan na 31.12.2025 r.)

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych bezpośrednio z urzędów gmin ZMGK*

Powyższe zestawienie obrazuje ścisłą korelację pomiędzy charakterem zabudowy a stopniem wykorzystania kompostowników przydomowych. Minimalny wskaźnik w mieście Ełku (1%) jest naturalnym zjawiskiem wynikającym z dominacji budownictwa wielorodzinnego (bloków), gdzie techniczne możliwości kompostowania są marginalne. Z kolei wskaźniki przekraczające 50% w gminach takich jak Kowale Oleckie, Kalinowo, Świętajno czy Dubeninki świadczą o tym, że na terenach wiejskich i podmiejskich kompostowanie stało się powszechnym standardem.

Tabela 12. Szczegółowe wyliczenie masy bioodpadów poddanych recyklingowi u źródła na obszarze gmin członkowskich ZMGK w 2025 r.

Gmina	M_B (przyjęte) $M_B = MB_1$ lub MB_2* [Mg]	P_Z [m2]	A_{ROD} [m2]	B_{K1} [kg/M/rok]	M_G [M]	B_{Z1} [kg/M/rok]	W_{komp} [kg/m^2]	M_W [Mg]	L_M [M]	$W_S = \frac{M_W}{L_M}$ [kg/M/rok]	B_{K2} [kg/M/rok]	B_{Z2} [kg/m^2/rok]	$M_{K1} = \frac{B_{K1} \cdot M_G}{1\,000}$ [Mg]	$M_{Z1} = \frac{B_{Z1} \cdot P_Z}{1\,000}$ [Mg]	$M_{ZR} = \frac{W_{komp} \cdot A_{ROD}}{1\,000}$ [Mg]	M_{B1} $M_{B1}=M_{K1}+M_{Z1}+M_{ZR}$ [Mg]	$M_{K2} = \frac{B_{K2} \cdot M_G}{1\,000}$ [Mg]	$M_{Z2} = \frac{B_{Z2} \cdot P_Z}{1\,000}$ [Mg]	$M_{ZR} = \frac{W_{komp} \cdot A_{ROD}}{1\,000}$ [Mg]	M_{B2} $M_{B2}=M_{K2}+M_{Z2}+M_{ZR}$ [Mg]
Gmina Miasto Ełk	**1 101**	151 811	447 776	109,86	662	2,38	1,49	19 801,52	54 970	360	109,86	2,38	73	361	667	1 101	73	361	667	1 101
Gmina Ełk	**2 203**	471 600	609 200	109,86	1 572	2,38	1,49	4 296,52	11 992	358	109,86	2,38	173	1 122	908	2 203	173	1 122	908	2 203
Gmina Kalinowo	**1 270** *	1 270 252	0	109,86	874	2,38	1,49	1 270,24	6 279	202	93,72	1,82	96	3 023	0	3 119	82	2 312	0	2 394
Gmina Prostki	**1 552**	621 718	31 597	109,86	230	2,38	1,49	1 724,62	6 777	254	107,49	2,15	25	1 480	47	1 552	25	1 337	47	1 409
Gmina Stare Juchy	**963** *	911 795	0	109,86	434	2,38	1,49	962,66	3 355	287	107,49	2,15	48	2 170	0	2 218	47	1 960	0	2 007
Gmina Olecko	**2 087**	617 254	378 101	109,86	500	2,38	1,49	7 083,94	19 935	355	109,86	2,38	55	1 469	563	2 087	55	1 469	563	2 087
Gmina Świętajno	**285**	91 800	0	109,86	612	2,38	1,49	1 000,64	3 536	283	107,49	2,15	67	218	0	285	66	197	0	263
Gmina Kowale Oleckie	**761**	269 200	0	109,86	1 092	2,38	1,49	810,64	4 470	181	101,53	1,70	120	641	0	761	111	458	0	569
Gmina Wieliczki	**353**	133 600	0	109,86	317	2,38	1,49	622,88	3 001	208	93,72	1,82	35	318	0	353	30	243	0	273
Gmina Dubeninki	**325**	117 425	0	109,86	423	2,38	1,49	460,34	2 634	175	101,53	1,70	46	279	0	325	43	200	0	243
Gmina Gołdap	**3 990**	1 177 604	314 810	109,86	1 667	2,38	1,49	5 773,62	18 211	317	105,95	2,84	183	2 803	469	3 455	177	3 344	469	3 990
Gmina Biała Piska	**1 057**	308 691	105 805	109,86	208	2,38	1,49	3 375,06	10 435	323	105,95	2,84	23	735	158	916	22	877	158	1 057
	15 947	6 142 750	1 887 289		8 591			47 182,68	145 595											

* masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne posegregowane i poddane recyklingowi u źródła (M_B) nie może przekraczać łącznej masy odebranych i zebranych odpadów komunalnych (M_W)

Wyjaśnienia skrótów:

M_B - masa bioodpadów komunalnych posegregowanych i poddawanych recyklingowi u źródła w danym roku w gminie,
P_Z - łączna powierzchnia terenów zielonych w danej gminie znajdujących się w gospodarstwach domowych i użytkowanych przez mieszkańców gospodarstwa (pielenie, koszenie, grabienie id.), poddających kompostowaniu odpady w danym roku,
A_{ROD} - całkowita powierzchnia rodzinnych ogrodów działkowych w danej gminie (łącznie z nieruchomościami, alejkami, częściami wspólnymi),
B_{K1} - masa bioodpadów kuchennych poddawanych recyklingowi u źródła przez jednego mieszkańca gospodarstwa domowego w danym roku w gminie (na podstawie danych dla województwa przyjęto 109,86),
M_G - łączna liczba wszystkich mieszkańców gospodarstw domowych w gminie, które segregują i poddają recyklingowi bioodpady kuchenne w kompostownikach przydomowych w danym roku,
B_{Z1} - masa bioodpadów zielonych poddawanych recyklingowi u źródła pochodzących z 1 m^2 terenu zielonego w danym roku w gminie (na podstawie danych dla województwa),
W_{komp} - wskaźnik bioodpadów zielonych kompostowanych u źródła dla rodzinnych ogrodów działkowych (ROD) - przyjęto 1,49,
M_W - masa wytworzonych odpadów komunalnych w gminie,
L_M - liczba wszystkich mieszkańców gminy na podstawie rejestru mieszkańców gminy,
B_{K2} - masa bioodpadów kuchennych poddawanych recyklingowi u źródła przez jednego mieszkańca gospodarstwa domowego w danym roku w gminie (za pomocą wskaźnika wytwarzania odpadów),
B_{Z2} - masa bioodpadów zielonych poddawanych recyklingowi u źródła pochodzących z 1 m^2 terenu zielonego w danym roku w gminie (terenu zielonego w danym roku w gminie za pomocą wskaźnika wytwarzania odpadów),
M_{K1} - masa bioodpadów kuchennych poddawanych recyklingowi u źródła w gminie w danym roku, na podstawie danych dla województwa,
M_{Z1} - masa bioodpadów zielonych poddawanych recyklingowi u źródła w danym roku w gminie, na podstawie danych dla województwa,
M_{ZR} - masa odpadów zielonych poddawanych recyklingowi u źródła na terenach rodzinnych ogrodów działkowych,
M_{B1} - masa bioodpadów komunalnych posegregowanych i poddawanych recyklingowi u źródła w danym roku w gminie, na podstawie danych dla województwa,
M_{K2} - masa bioodpadów kuchennych poddawanych recyklingowi u źródła w gminie w danym roku za pomocą wskaźnika wytwarzania odpadów,
M_{Z2} - masa bioodpadów zielonych poddawanych recyklingowi u źródła w danym roku w gminie, za pomocą wskaźnika wytwarzania odpadów,
M_{ZR} - masa odpadów zielonych poddawanych recyklingowi u źródła na terenach rodzinnych ogrodów działowych
M_{B2} - masa bioodpadów komunalnych posegregowanych i poddawanych recyklingowi u źródła w danym roku w gminie, na podstawie danych dla w ojewództwa,.

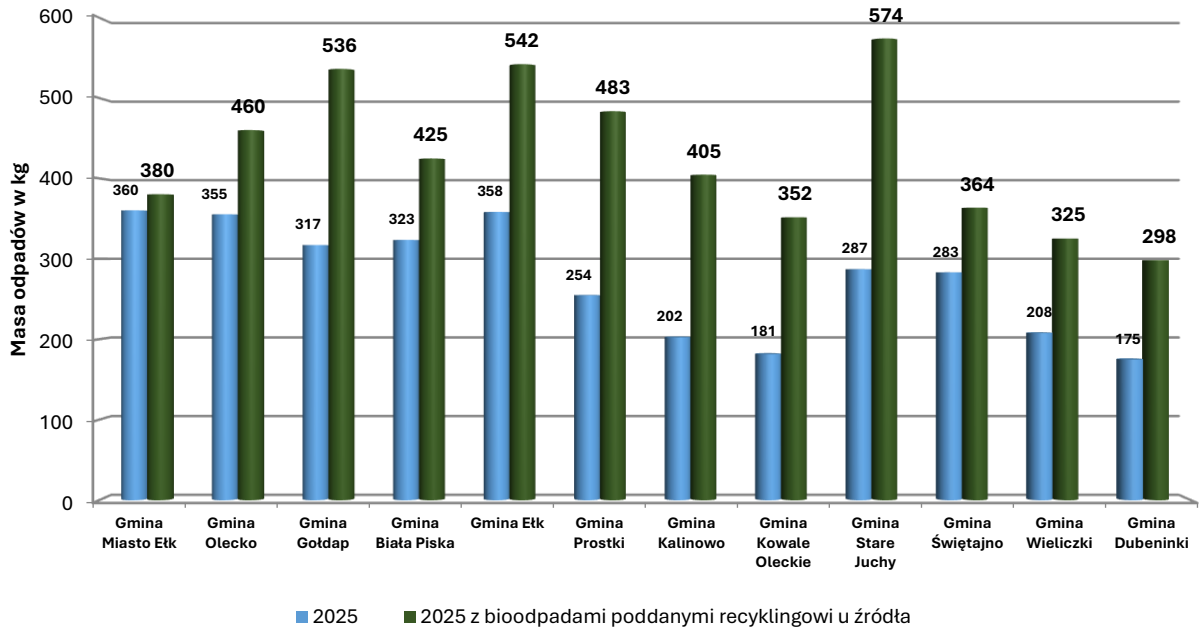
** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z urzędów gmin, sprawozdań podmiotów odbierających i zbierających odpady oraz PGO „Eko-MAZURY" w systemie BDO, a także wskaźników z badania Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego pt. „Bioodpady komunalne posegregowane i poddawane recyklingowi u źródła w Polsce"*

Tabela 13. Zestawienie zbiorcze masy wytworzonych odpadów komunalnych na obszarze ZMGK z uwzględnieniem bioodpadów poddanych recyklingowi u źródła w 2025 r.

Gmina	Liczba mieszkańców wg danych z rejestrów gmin stan na 31.12.2025		Ilość odebranych odpadów w 2025 r.	Średnia ilość odpadów na mieszkańca w 2025 r.	Bioodpady poddane recyklingowi u źródła w 2025 r.	Ilość odebranych odpadów w 2025 r. z bioodpadami poddanymi recyklingowi u źródła	Średnia ilość odpadów na mieszkańca w 2025 r. z bioodpadami poddanymi recyklingowi u źródła
	wieś	miasto	[Mg]	[kg]	[Mg]	[Mg]	[kg]
Gmina Miasto Ełk		54 970	19 802	360	1 101	20 903	380
Gmina Olecko	5 293	14 642	7 084	355	2 087	9 171	460
Gmina Gołdap	5 974	12 237	5 774	317	3 990	9 764	536
Gmina Biała Piska	6 781	3 654	3 375	323	1 057	4 432	425
Gmina Ełk	11 992		4 297	358	2 203	6 500	542
Gmina Prostki	6 777		1 725	254	1 552	3 277	483
Gmina Kalinowo	6 279		1 270	202	1 270	2 540	405
Gmina Kowale Oleckie	4 470		811	181	761	1 572	352
Gmina Stare Juchy	3 355		963	287	963	1 926	574
Gmina Świętajno	3 536		1 001	283	285	1 286	364
Gmina Wieliczki	3 001		623	208	353	976	325
Gmina Dubeninki	2 634		460	175	325	785	298
Razem:	60 092	85 503					
	145 595		**47 183**	**324**		**63 130**	**434**

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z urzędów gmin, sprawozdań podmiotów odbierających i zbierających odpady oraz PGO „Eko-MAZURY" w systemie BDO, a także wskaźników z badania Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego*

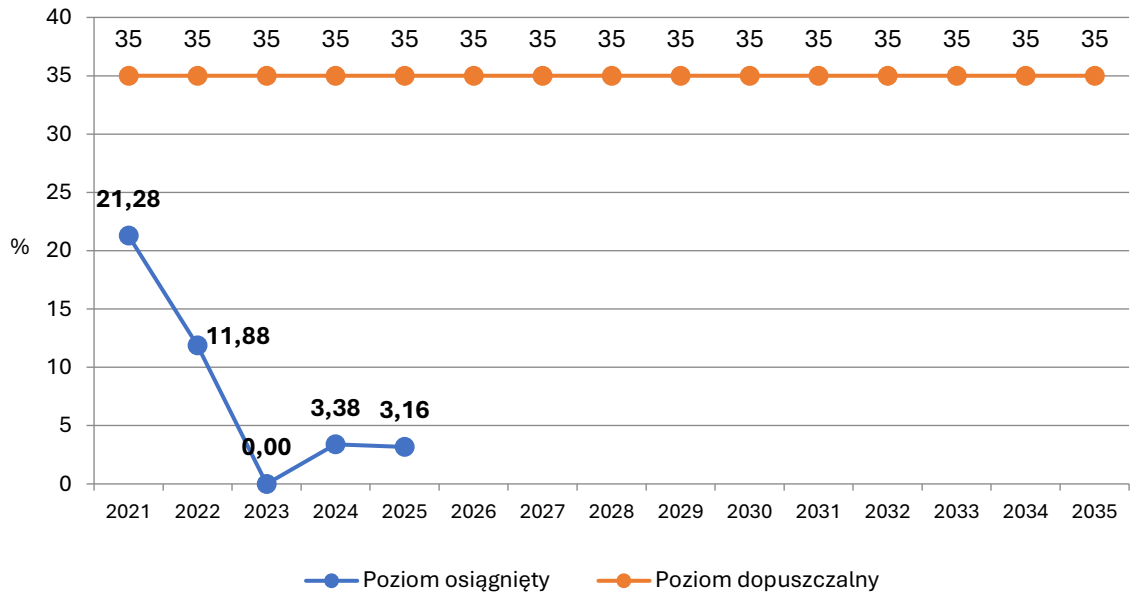
Wykres 5. Średnia masa odpadów na mieszkańca w gminach ZMGK z uwzględnieniem bioodpadów poddanych recyklingowi u źródła w 2025 r. [kg]

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z tabeli 13*

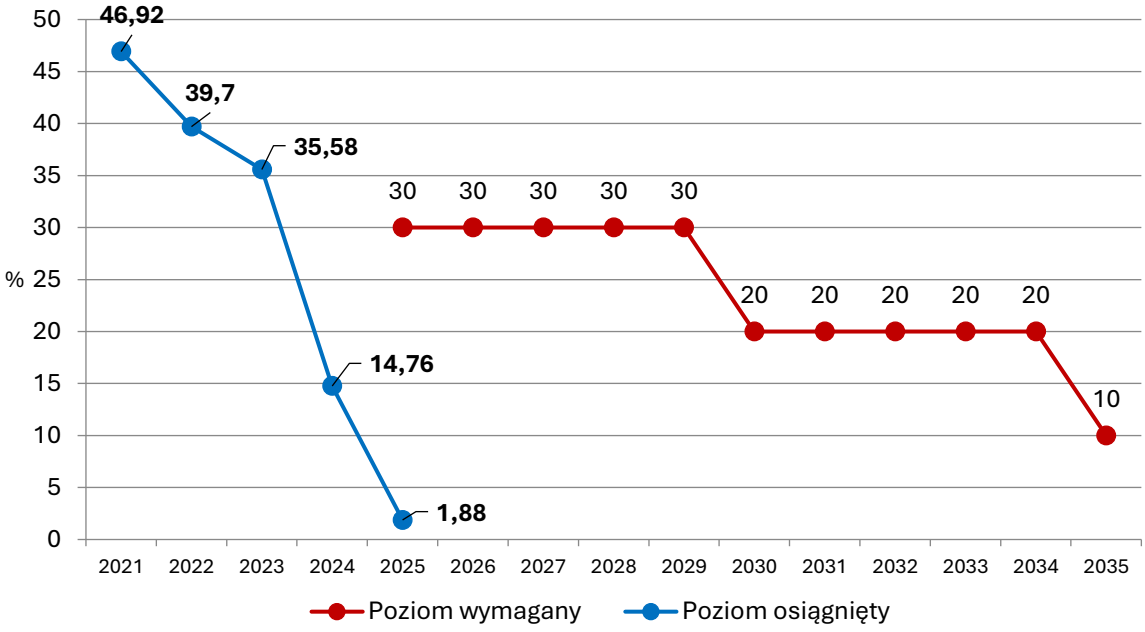
6.6 Realizacja wymaganych poziomów recyklingu i ograniczenia składowania odpadów

Wykres 6. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w latach 2021-2025

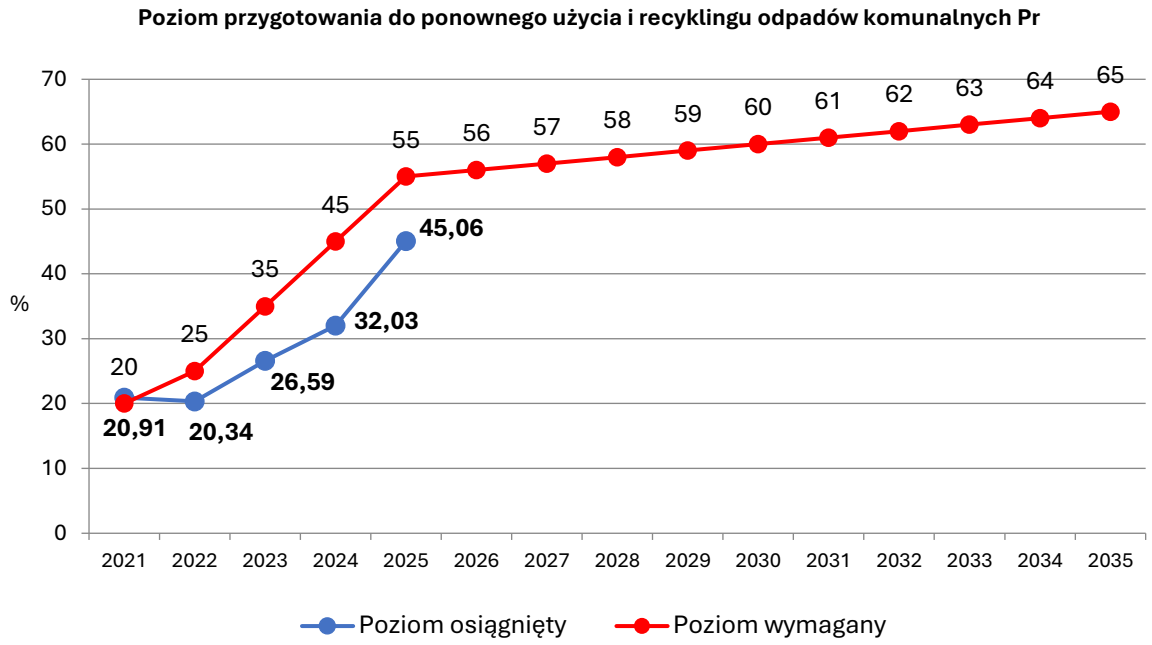
* Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z urzędów gmin, sprawozdań podmiotów odbierających i zbierających odpady oraz PGO „Eko-MAZURY" w systemie BDO

Wykres 7. Poziom składowania odpadów komunalnych w latach 2021–2025

* Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z urzędów gmin, sprawozdań podmiotów odbierających i zbierających odpady oraz PGO „Eko-MAZURY" w systemie BDO

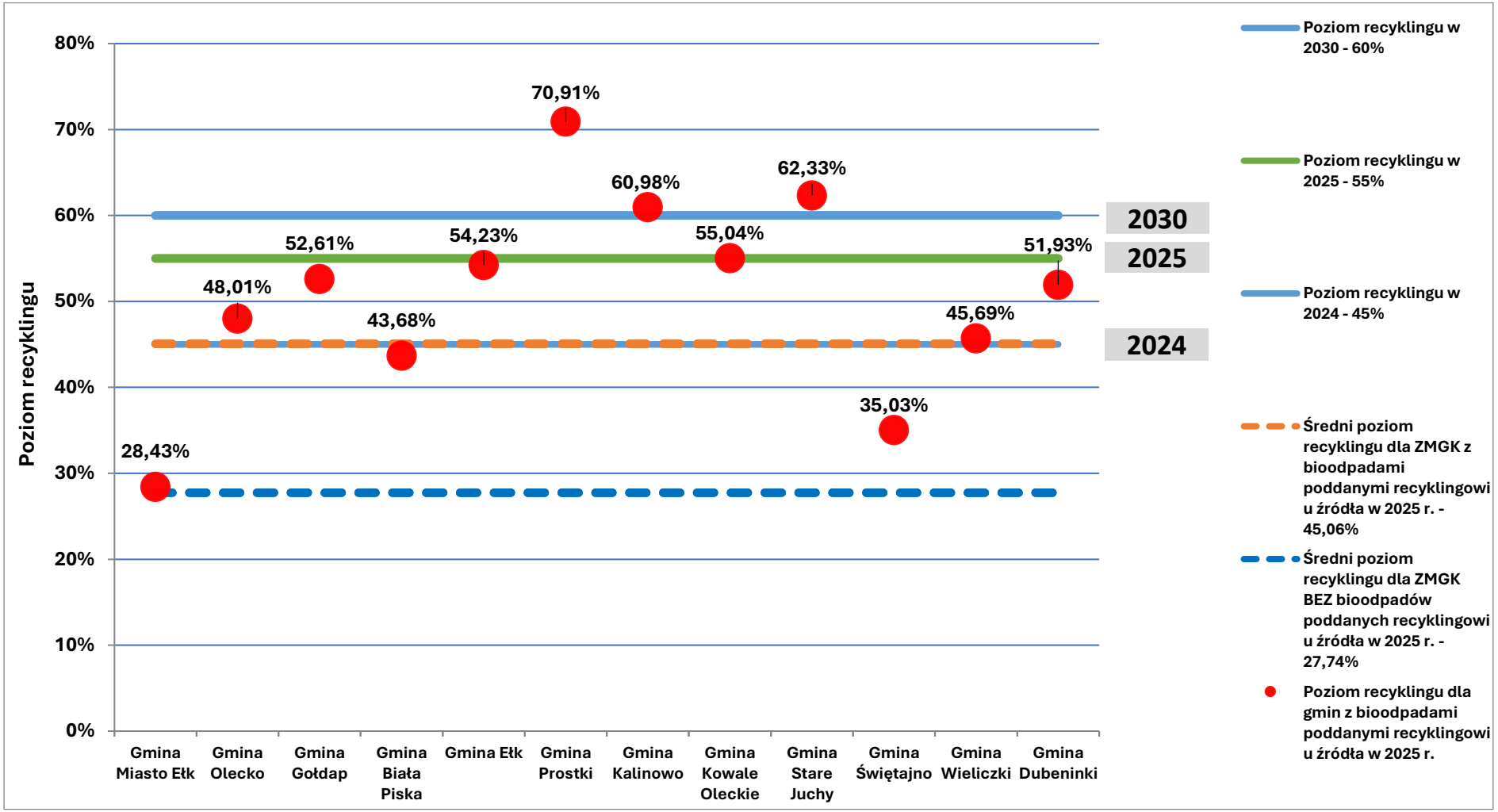
Wykres 8. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w latach 2021–2025

* *Źródło:* Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z urzędów gmin, sprawozdań podmiotów odbierających i zbierających odpady oraz PGO „Eko-MAZURY" w systemie BDO

Na dzień przyjęcia niniejszej Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi istnieje projekt ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (UC100), który zakłada obniżenie wymaganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za 2025 rok z 55% do 50%.

Tabela 14. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w poszczególnych gminach ZMGK w 2025 r. na tle wymogów ustawowych

* *Źródło:* Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z urzędów gmin, sprawozdań podmiotów odbierających i zbierających odpady oraz PGO „Eko-MAZURY" w systemie BDO

7. Analiza finansowa funkcjonowania systemów gospodarki odpadami w gminach

Kluczowym aspektem oceny efektywności systemu gospodarki odpadami, obok wskaźników masy i recyklingu, jest analiza jego zrównoważenia finansowego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, system ten powinien opierać się na zasadzie samofinansowania, co w praktyce oznacza, że wpływy z opłat pobranych od mieszkańców powinny w całości pokrywać koszty funkcjonowania systemu (odbiór, transport, przetwarzanie oraz obsługę administracyjną). Poniższe zestawienie prezentuje szczegółowe dane dotyczące planowanych i rzeczywistych dochodów oraz wydatków poniesionych przez gminy członkowskie ZMGK w 2025 roku, pozwalając na precyzyjne określenie stopnia deficytu lub nadwyżki finansowej w budżetach poszczególnych jednostek.

Tabela 15. Analiza dochodów i wydatków w ramach systemów gospodarki odpadami komunalnymi w gminach członkowskich ZMGK w 2025 r.

Gmina	Założony poziom wpływów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Wykonanie poziomu wpływów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi		Rzeczywiste koszty gospodarki odpadami komunalnymi	Bilans finansowy gminnego systemu gospodarowania odpadami	
		[zł]	[%]		[zł]	[%]
Gmina Miasto Ełk	16 055 000,00	16 001 895,80	99,7%	18 167 447,59	-2 165 551,79	-12%
Gmina Ełk	3 692 501,00	2 952 753,02	80,0%	4 402 308,97	-1 449 555,95	-33%
Gmina Kalinowo	1 268 800,00	1 381 966,10	108,9%	1 500 788,79	-118 822,69	-8%
Gmina Prostki	2 200 000,00	2 307 541,29	104,9%	2 216 054,59	91 486,70	4%
Gmina Stare Juchy	1 180 632,00	1 140 036,24	96,6%	1 184 724,42	-44 688,18	-4%
Gmina Kowale Oleckie	1 576 057,06	1 385 500,40	87,9%	1 485 686,61	-100 186,21	-7%
Gmina Olecko	9 191 680,80	8 164 924,39	88,8%	8 304 697,94	-139 773,55	-2%
Gmina Świętajno	1 179 317,15	987 212,49	83,7%	1 513 779,90	-526 567,41	-35%
Gmina Wieliczki	691 583,00	675 422,80	97,7%	771 056,98	-95 634,18	-12%
Gmina Dubeninki	650 000,00	683 163,07	105,1%	762 609,25	-79 446,18	-10%
Gmina Gołdap	5 826 000,00	5 893 430,58	101,2%	5 629 962,56	263 468,02	5%
Gmina Biała Piska	4 559 500,93	5 049 747,77	110,8%	4 790 241,43	259 506,34	5%
Razem:	48 071 071,94	46 623 593,95	97,0%	50 729 359,03	-4 105 765,08	-8%

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dotyczących wykonania planów dochodów i wydatków pozyskanych z urzędów gmin członkowskich ZMGK*

Analiza finansowa systemów gminnych w 2025 roku wskazuje na istotne trudności w realizacji ustawowej zasady samofinansowania się gospodarki odpadami. Tylko trzy gminy (Prostki, Gołdap oraz Biała Piska) zdołały zamknąć rok dodatnim bilansem finansowym. W pozostałych jednostkach odnotowano niedobory, które stanowią poważne obciążenie dla budżetów ogólnych. Szczególnie trudna sytuacja wystąpiła w gminie Świętajno, gdzie deficyt wyniósł aż 35% w stosunku do kosztów systemu. Bardzo wysokie obciążenia odnotowano również w wiejskiej gminie Ełk (niedobór na poziomie 33%) oraz w mieście Ełk (12%), co wymusza na tych samorządach pokrywanie znacznych kwot z dochodów własnych, niepochodzących z opłat za odpady.

8. Rola i struktura PGO „Eko-MAZURY" Sp. z o.o.

8.1. Geneza powstania i status prawny Spółki

Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY" Sp. z o.o. zostało powołane przez Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna" z siedzibą w Ełku, skupiający 12 mazurskich gmin, na mocy uchwały Zgromadzenia Związku nr III/10/07 z dnia 29 marca 2007 r.

Z dniem 1 listopada 2007 r. Spółka rozpoczęła działalność operacyjną, której celem było stworzenie i prowadzenie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami na terenie gmin członkowskich Związku. Realizacja tego celu odbywała się poprzez kompleksowy projekt inwestycyjny pn. „Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów komunalnych wraz ze składowiskiem odpadów w Siedliskach k/Ełku", współfinansowany ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W 2012 roku proces inwestycyjny został zakończony, co pozwoliło na domknięcie regionalnego systemu zagospodarowania odpadów. Oddano do użytku główny Zakład Unieszkodliwiania Odpadów komunalnych (ZUO) w Siedliskach wraz z kwaterą składowania odpadów balastowych oraz innych niż niebezpieczne, pełniący funkcję instalacji komunalnej dla regionu, oraz strategiczną sieć trzech stacji przeładunkowych z Punktami Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów (pełniącymi funkcję PSZOK) w miejscowościach: Kośmidry (gmina Gołdap), Olecko oraz Biała Piska. Inwestycja zapewniła kompleksową obsługę logistyczną i technologiczną strumienia odpadów z północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego.

8.2. Struktura terytorialna systemu i sieć punktów selektywnego zbierania odpadów

Kluczowym elementem systemu ZMGK jest zapewnienie mieszkańcom możliwości efektywnej segregacji odpadów u źródła oraz optymalizacja procesów logistycznych związanych z transportem odpadów do instalacji końcowej. Cel ten realizowany jest poprzez sieć Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), usytuowanych na stacjach przeładunkowych oraz bezpośrednio w zakładzie głównym w Siedliskach. Punkty te stanowią fundament gminnych systemów gospodarki odpadami, umożliwiając nieodpłatne przyjmowanie od mieszkańców frakcji problematycznych, takich jak odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz odpady niebezpieczne.

Ze względu na specyfikę obszaru Związku, obejmującego 12 gmin o dużej rozciągłości terytorialnej (ok. 100 km), system został podzielony na cztery podregiony. Taka decentralizacja systemu pozwala na znaczną redukcję kosztów transportu oraz zwiększenie wydajności odbioru odpadów od podmiotów i mieszkańców:

- Podregion Gołdap – obsługiwany przez stację przeładunkową w Kośmidrach, obsługującą północną część obszaru Związku,
- Podregion Olecko – obsługiwany przez stację przeładunkową w Olecku, zapewniającą zaplecze logistyczne dla gmin powiatu oleckiego,
- Podregion Biała Piska – obsługiwany przez stację przeładunkową w Białej Piskiej, dedykowany dla południowej części obszaru Związku,

- Podregion Ełk – obsługiwany bezpośrednio przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach, pełniący rolę centrum technologicznego i głównego węzła przetwórczego całego systemu.

Zastosowany model logistyczny oparty na stacjach przeładunkowych pozwala na konsolidację rozproszonych strumieni odpadów przed ich transportem do Siedlisk, co bezpośrednio przekłada się na efektywność ekonomiczną całego przedsięwzięcia.

8.3. Efektywność przetwarzania w instalacji oraz zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji

W 2025 r. w instalacji komunalnej mechaniczno-biologicznego przetwarzania (MBP) Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY" Sp. z o.o., w wyniku procesów technologicznych i unieszkodliwiania odpadów przyjętych z terenu ZMGK, do składowania skierowano:

- **1 250,00 Mg** odpadów o kodzie **19 12 12** – inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (odpady balastowe powstałe z wysegregowania odpadów surowcowych w sortowni);
- **9 160,00 Mg** odpadów o kodzie **19 05 99** (inne niewymienione odpady – stabilizat).

Jednocześnie przekazano do dalszego zagospodarowania poza zakładem **14 487,82 Mg** odpadów o kodzie **19 12 12** (frakcja energetyczna preRDF), z czego 10 474,05 Mg odpadów przekształcono termicznie w procesie odzysku R1.

Przedsiębiorstwo posiada zezwolenie na wprowadzenie do obrotu organicznego środka poprawiającego właściwości gleby pn. „RośniEŁK" na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Nr G-1516/24 z dnia 21 marca 2024 r.

W 2025 roku dzięki temu zostały poddane procesowi R3 następujące odpady:

- **4 828,32 Mg** odpadów kuchennych ulegających biodegradacji o kodzie **20 01 08**,
- **1 719,353 Mg** odpadów ulegających biodegradacji o kodzie **20 02 01**.

W wyniku powyższego powstał organiczny środek poprawiający właściwości gleby pn. „RośniEŁK", który został wykorzystany na terenach zielonych Przedsiębiorstwa.

9. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi – program usuwania azbestu

W 2025 roku na obszarze jedenastu gmin członkowskich Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" kontynuowano kompleksowe działania w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Proces ten jest kluczowym elementem dążenia do całkowitego oczyszczenia regionu z wyrobów azbestowych, zgodnie z krajowymi wytycznymi środowiskowymi.

Przedsięwzięcia zostały sfinansowane przy znaczącym udziale środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) w Olsztynie w ramach dwóch programów dotacyjnych:

- ochrona powierzchni ziemi – zbieranie, transport oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gmin województwa warmińsko-mazurskiego.

9.1. Zadania realizowane za pośrednictwem Związku Międzygminnego

Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna", działając w imieniu siedmiu gmin członkowskich, pozyskał dofinansowanie oraz dokonał wyboru wykonawcy zadania. Dzięki tej formule udało się unieszkodliwić ponad 532 Mg odpadów niebezpiecznych.

Tabela 16. Zestawienie masy usuniętych wyrobów zawierających azbest w ramach zadania koordynowanego przez ZMGK w 2025 r.

Gmina	Liczba właścicieli nieruchomości	Masa odpadów [Mg]
Gmina Miasto Ełk	9	11,74
Gmina Ełk	62	230,94
Gmina Prostki	30	81,16
Gmina Stare Juchy	27	49,15
Gmina Olecko	27	66,83
Gmina Świętajno	22	48,78
Gmina Dubeninki	22	43,75
Razem:	**199**	**532,35**

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji rozliczeniowej ZMGK*

9.2. Samodzielna realizacja zadania przez gminy członkowskie

Cztery gminy członkowskie (Kalinowo, Kowale Oleckie, Wieliczki oraz Gołdap) realizowały zadania usuwania azbestu we własnym zakresie, samodzielnie aplikując o środki finansowe i prowadząc nadzór nad procesem unieszkodliwiania. Gmina Dubeninki dodatkowo samodzielnie pozyskała dofinansowanie na przedsięwzięcie zakresu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gospodarstwach rolnych.

Tabela 17. Zestawienie masy usuniętych wyrobów zawierających azbest w ramach zadań realizowanych indywidualnie przez gminy w 2025 r.

Gmina	Liczba właścicieli nieruchomości	Masa odpadów [Mg]
Gmina Kalinowo	65	198,42
Gmina Kowale Oleckie	30	111,04
Gmina Wieliczki	32	163,09
Gmina Gołdap	50	115,54
Gmin Dubeninki	7	36,140
Razem:	**184**	**624,23**

* Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych bezpośrednio z urzędów gmin

9.3. Podsumowanie efektów w skali Związku

Łączny efekt działań podjętych na terenie Związku Międzygminnego w 2025 roku to unieszkodliwienie 1 156,58 Mg azbestu i wyrobów zawierających azbest, co objęło łącznie 383 nieruchomości. Analiza danych wskazuje na wysoką aktywność mieszkańców, zwłaszcza w gminach o charakterze rolniczym (Ełk, Kalinowo, Wieliczki), gdzie masa usuniętych odpadów niebezpiecznych była najwyższa.

Warto zaznaczyć, że jedna z gmin członkowskich nie brała udziału w programach usuwania azbestu w bieżącym roku (ani za pośrednictwem Związku, ani indywidualnie). Niemniej jednak, systematyczność prowadzonych działań w całym regionie pozwala na sukcesywną aktualizację danych w krajowej Bazie Azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl), co jest niezbędne do monitorowania stopnia realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032".

Tabela 18. Wykonanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gmin ZMGK (stan na 31.12.2025 r.)

Gmina		Zinwentaryzowane			Unieszkodliwione			Pozostałe do unieszkodliwienia		
kod	nazwa	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
2805011	Ełk	545 230	136 509	408 721	275 444	72 549	202 895	269 786	63 960	205 826
2805022	Ełk	2 691 206	1 807 333	883 873	621 870	580 003	41 867	2 069 336	1 227 330	842 006
2805032	Kalinowo	2 550 169	2 356 619	193 550	1 029 572	941 062	88 510	1 520 597	1 415 557	105 040
2805042	Prostki	2 241 500	2 202 468	39 032	943 273	914 329	28 944	1 298 227	1 288 139	10 088
2805052	Stare Juchy	1 583 115	1 503 284	79 831	579 067	547 721	31 346	1 004 048	955 563	48 485
2813032	Kowale Oleckie	1 959 104	1 749 757	209 348	676 450	626 552	49 898	1 282 655	1 123 205	159 450
2813043	Olecko	3 353 681	2 436 208	917 472	1 337 052	812 732	524 320	2 016 629	1 623 476	393 153
2813052	Świętajno	1 893 537	1 726 742	166 795	958 872	901 622	57 250	934 665	825 120	109 545
2813062	Wieliczki	1 849 043	1 557 968	291 075	610 228	605 638	4 590	1 238 815	952 330	286 485
2818022	Dubeninki	2 021 743	1 907 633	114 110	656 785	638 915	17 870	1 364 958	1 268 718	96 240
2818033	Gołdap	3 423 931	2 601 109	822 822	1 272 974	1 118 097	154 877	2 150 957	1 483 012	667 945
2816013	Biała Piska	3 675 426	3 386 223	289 204	1 417 800	1 192 518	225 283	2 257 626	2 193 705	63 921
		27 787 685	**23 371 853**	**4 415 833**	**10 379 387**	**8 951 738**	**1 427 650**	**17 408 299**	**14 420 115**	**2 988 184**

** Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Bazy Azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl – dostęp: 12 lutego 2026 r.)*

10. Program usuwania folii rolniczej

W 2025 r. Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna" nie realizował zadania polegającego na zbieraniu, transporcie oraz unieszkodliwianiu folii rolniczych z terenu gmin należących do Związku.

Zadania tego typu mają charakter cykliczny i są zazwyczaj uzależnione od uruchamiania dedykowanych programów przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW). W omawianym okresie sprawozdawczym nie prowadzono naboru wniosków ani fizycznej zbiórki tych frakcji odpadów w ramach struktur Związku, a rolnicy z terenu gmin członkowskich byli zobowiązani do zagospodarowania tych odpadów we własnym zakresie, korzystając z usług uprawnionych podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie.

11. Planowane potrzeby inwestycyjne i realizowane zadania modernizacyjne.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY" Sp. z o.o., pełniąc funkcję Instalacji Komunalnej MBP, zaplanowało na lata 2023–2028 szereg inwestycji ukierunkowanych na usprawnienie selektywnej zbiórki oraz optymalizację procesów zagospodarowania odpadów. Zadania te zostały ujęte w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego i obejmują m.in.:

- Modernizację instalacji MBP, w tym linii sortowniczych, rozbudowę stacji transformatorowej pod nowe urządzenia, dostosowane do aktualnych wymagań przeciwpożarowych, budowę instalacji do odprowadzania i zagospodarowania gazu składowiskowego, rozbudowę oczyszczalni ścieków, budowę farmy fotowoltaicznej.
- Rozbudowę stacji przeładunkowej wraz z PSZOK w gminie Gołdap, gminie Olecko, gminie Biała Piska oraz gminie Ełk.

Innowacje w zbiórce selektywnej – projekt MPSZOK

W 2025 r. PGO „Eko-MAZURY" wdrożyło innowacyjną usługę Mobilnych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (MPSZOK), wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców terenów wiejskich i oddalonych od stacjonarnych punktów odbioru. Realizacja projektu pn. „Rozwój systemu gospodarowania odpadami w zakresie doposażenia czterech PSZOKów w pojazdy specjalistyczne z systemem hakowym, mobilne kontenerowe PSZOKi oraz kontenery magazynowe" umożliwiła systematyczną i bezpośrednią zbiórkę odpadów w każdej gminie należącej do ZMGK.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem, każda gmina obsługiwana była osiem razy w roku, co znacząco zwiększyło dostępność systemu dla mieszkańców mniejszych miejscowości oraz wyeliminowało barierę transportową w dostarczaniu odpadów problematycznych. Projekt ten pozwolił na płynne dostosowanie się do nowych wymogów ustawowych, które od stycznia 2025 roku wprowadziły obowiązek selektywnego zbierania tekstyliów, odzieży i obuwia. Dzięki mobilnej infrastrukturze, Spółka mogła elastycznie reagować na nowe frakcje odpadów bez konieczności kosztownej rozbudowy obiektów stałych. Działaniom operacyjnym towarzyszyła intensywna kampania informacyjno-edukacyjna w mediach społecznościowych, promująca właściwe zasady segregacji.

Edukacja ekologiczna i współpraca z mieszkańcami

Spółka aktywnie buduje postawy odpowiedzialności ekologicznej wśród lokalnej społeczności. Zakład w Siedliskach regularnie udostępnia swoją infrastrukturę dla grup zorganizowanych, prezentując proces technologiczny sortowania odpadów „na żywo".

W 2025 r. edukatorzy Spółki uczestniczyli w wydarzeniach na terenie związku, takich jak Dni Prostek, Dożynki Gminno-Parafialne w Prostkach i gminie Ełk oraz akcja „Sprzątanie Świata". Wyjątkowym sukcesem okazała się inicjatywa „Szkło Must Go On", zrealizowana we współpracy z firmą Rekopol S.A. Podczas zbiórki w Ełku zgromadzono rekordową masę 9 850 kg szkła opakowaniowego, co potwierdza wysoką gotowość mieszkańców do współtworzenia gospodarki o obiegu zamkniętym.

Inwestycje w gospodarkę biogazem i modernizację procesów biologicznych

W IV kwartale 2025 r. zrealizowano zadanie pn. „Uzupełnienie instalacji odbioru i zagospodarowania biogazu składowiskowego na terenie aktualnie eksploatowanej kwatery składowiska odpadów" w Siedliskach. Inwestycja o wartości blisko 1,26 mln zł (sfinansowana przez Gminy Związku w kwocie 1 149 500 zł oraz PGO w kwocie 109 433,11 zł) została zrealizowana pod nadzorem eksperckim dr Rafała Lewickiego przez firmę P.K. TECH-GAS. Głównym celem inwestycji było zwiększenie efektywności ujmowania gazu składowiskowego (metanu) oraz przygotowanie infrastruktury pod przyszłą produkcję energii. Prace objęły m.in:

- rozbudowę systemu ujęć gazu: wykonanie poziomych studni odgazowujących na aktywnie eksploatowanej kwaterze,
- modernizację sieci przesyłowej: położenie i połączenie nowych rurociągów ssawnych z pochodnią gazową,
- instalację aparatury kontrolno-pomiarowej: montaż nowych punktów regulacyjnych, które pozwalają na precyzyjne sterowanie podciśnieniem w poszczególnych sekcjach kwatery (kluczowe dla optymalizacji składu biogazu),
- unieszkodliwianie gazów: dostosowanie systemu do spalania przechwyconego biogazu w pochodni gazowej w celu eliminacji odorów (związki siarki) oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Modernizacja ta stanowi fundament pod planowane wdrożenie wysokosprawnej kogeneracji (CHP), która pozwoli na produkcję własnej energii elektrycznej i cieplnej z odzyskanego gazu. Energia ta zostanie wykorzystana na potrzeby własne zakładu. W grudniu 2025 r. Spółka złożyła stosowne wnioski do NFOŚiGW o dofinansowanie projektu budowy systemu kogeneracyjnego wraz z magazynem energii, który zapewni stabilność zasilania infrastruktury krytycznej zakładu.

Równolegle PGO „Eko-MAZURY" przygotowuje się do kompleksowej modernizacji hali kompostowni wraz z hermetyzacją placu waloryzacji kompostu. Prace przygotowawcze, rozpoczęte w grudniu 2025 r., mają na celu wyeliminowanie awaryjności wynikającej z wieloletniej eksploatacji pracujących w hali kompostowni maszyn i urządzeń, a także dalsze ograniczanie uciążliwości zapachowej procesów realizowanych na otwartym placu waloryzacji kompostu.

12. Podsumowanie i wnioski

Nadrzędnym celem strategicznym gospodarki odpadami w Związku Międzygminnym „Gospodarka Komunalna" jest objęcie kontrolą pełnego strumienia odpadów komunalnych wytwarzanych na jego obszarze. Skierowanie całości tego strumienia do Instalacji Komunalnej w Siedliskach jest niezbędne dla zapewnienia optymalnej wydajności linii technologicznych, co bezpośrednio przekłada się na możliwość osiągnięcia przez gminy członkowskie ustawowych poziomów recyklingu oraz stabilizację kosztów unieszkodliwiania odpadów na najniższym możliwym poziomie.

Aby zrealizować ten cel i zapewnić trwałość systemu, rekomenduje się podjęcie następujących działań:

- kontynuacja działań w zakresie doposażenia i modernizacji Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) oraz samej instalacji komunalnej w celu zwiększenia efektywności przetwarzania odpadów,
- upowszechnianie wśród mieszkańców stosowania kompostowników przydomowych jako najtańszej i najskuteczniejszej metody redukcji masy odpadów „w systemie",
- intensyfikacja działań edukacyjnych ukierunkowanych na „czystość" zbiórki bioodpadów. Wysoka jakość wsadu biologicznego jest warunkiem koniecznym do wytwarzania certyfikowanego środka poprawiającego właściwości gleby („RośniEŁK").

W perspektywie długofalowej, dla dalszej optymalizacji kosztów, wskazanym jest wspieranie inicjatyw (zarówno gminnych, jak i prywatnych) dotyczących budowy instalacji do termicznego przekształcania odpadów i biogazowni. Rozwiązania te pozwoliłyby na efektywne zagospodarowanie pozostałości po procesach w PGO „Eko-MAZURY", domykając lokalny system gospodarki odpadami. Równolegle z tymi działaniami niezbędne jest podjęcie poszukiwań odpowiedniej lokalizacji pod budowę nowej kwatery składowiska odpadów komunalnych, aby zabezpieczyć ciągłość funkcjonowania systemu.

Osiąganie ustawowych poziomów recyklingu stanowi dla wielu samorządów istotne wyzwanie, szczególnie w kontekście ograniczonej dostępności krajowych technologii przetwarzania niektórych frakcji odpadów. W tym zakresie ważną rolę odgrywa rozwój recyklingu organicznego, opartego na skutecznej zbiórce bioodpadów oraz ich właściwym przetwarzaniu. Związek Międzygminny dysponuje w tym obszarze istotnym potencjałem w postaci certyfikowanego środka poprawiającego właściwości gleby „RośniEŁK", co umożliwia efektywne zagospodarowanie frakcji biodegradowalnej i wspiera osiąganie wymaganych poziomów odzysku.

Jednocześnie system gospodarki odpadami podlega zmianom wynikającym z wdrażania nowych rozwiązań, takich jak system kaucyjny. Jego celem jest zwiększenie poziomu odzysku surowców i wsparcie gospodarki o obiegu zamkniętym. W praktyce oznacza to jednak zmianę struktury strumienia odpadów komunalnych, w tym ograniczenie udziału niektórych wartościowych surowców. Wymaga to od samorządów dostosowania organizacji systemu oraz poszukiwania nowych sposobów utrzymania wymaganych poziomów recyklingu.

Na funkcjonowanie systemu wpływa również proces wdrażania rozszerzonej odpowiedzialności producenta, który pozostaje w fazie kształtowania. W związku z tym główne koszty organizacji i utrzymania systemu nadal ponoszone są przez gminy i mieszkańców. W tych uwarunkowaniach szczególnego znaczenia nabierają działania ukierunkowane na rozwój infrastruktury oraz edukację ekologiczną. Stanowią one kluczowy element budowania stabilnego i efektywnego systemu gospodarki odpadami w dłuższej perspektywie.

13. Spis tabel

Tabela 1. Liczba mieszkańców gmin wg danych GUS (na dzień 31 grudnia 2024 r.) 8

Tabela 2. Porównawcze zestawienie liczby mieszkańców gmin członkowskich ZMGK według danych GUS, ewidencji ludności oraz złożonych deklaracji odpadowych 10

Tabela 3. Wykaz podmiotów realizujących usługę odbioru i transportu odpadów komunalnych w gminach członkowskich ZMGK w 2025 r. 13

Tabela 4. Zestawienie okresów obowiązywania umów na odbiór i transport odpadów komunalnych w gminach członkowskich ZMGK (stan na luty 2026 r.) 14

Tabela 5. Metody ustalania oraz stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w gminach ZMGK (stan na 31.12.2025 r.).....15

Tabela 6. Masa odpadów komunalnych odebranych z obszaru ZMGK w latach 2016–2025 w podziale na kody i rodzaje odpadów [Mg] 17

Tabela 7. Masa odpadów komunalnych zebranych w Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie ZMGK w 2025 r. w podziale na kody i rodzaje odpadów...18

Tabela 8. Masa odpadów komunalnych odebranych z obszaru ZMGK w 2025 r. w podziale na poszczególne frakcje i gminy członkowskie.....19

Tabela 9. Struktura procentowa głównych grup odpadów komunalnych odebranych z obszaru ZMGK w latach 2021–2025 19

Tabela 10. Średnia masa odpadów komunalnych przypadająca na mieszkańca oraz całkowity strumień odebranych odpadów na obszarze ZMGK w latach 2021–2025.....21

Tabela 11. Liczba nieruchomości oraz osób korzystających z ulgi z tytułu kompostowania bioodpadów w gminach członkowskich ZMGK (stan na 31.12.2025 r.).....22

Tabela 12. Szczegółowe wyliczenie masy bioodpadów poddanych recyklingowi u źródła na obszarze gmin członkowskich ZMGK w 2025 r. 24

Tabela 13. Zestawienie zbiorcze masy wytworzonych odpadów komunalnych na obszarze ZMGK z uwzględnieniem bioodpadów poddanych recyklingowi u źródła w 2025 r. 25

Tabela 14. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w poszczególnych gminach ZMGK w 2025 r. na tle wymogów ustawowych 28

Tabela 15. Analiza dochodów i wydatków w ramach systemów gospodarki odpadami komunalnymi w gminach członkowskich ZMGK w 2025 r. 29

Tabela 16. Zestawienie masy usuniętych wyrobów zawierających azbest w ramach zadania koordynowanego przez ZMGK w 2025 r. 32

Tabela 17. Zestawienie masy usuniętych wyrobów zawierających azbest w ramach zadań realizowanych indywidualnie przez gminy w 2025 r. 32

Tabela 18. Wykonanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gmin ZMGK (stan na 31.12.2025 r.) 33

14. Spis wykresów

Wykres 1. Łączna liczba mieszkańców w latach 2010-2024 wg danych GUS 9

Wykres 2. Struktura procentowa głównych grup odpadów komunalnych odebranych z obszaru ZMGK w latach 2021–2025 20

Wykres 3. Średnia masa odpadów komunalnych odebranych na mieszkańca w poszczególnych gminach ZMGK w latach 2021–2025 [kg].....21

Wykres 4. Udział mieszkańców korzystających z ulgi z tytułu kompostowania w poszczególnych gminach ZMGK (stan na 31.12.2025 r.) 23

Wykres 5. Średnia masa odpadów na mieszkańca w gminach ZMGK z uwzględnieniem bioodpadów poddanych recyklingowi u źródła w 2025 r. [kg] 25

Wykres 6. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w latach 2021-2025.....26

Wykres 7. Poziom składowania odpadów komunalnych w latach 2021–2025.....26

Wykres 8. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w latach 2021–2025.....27

15. Spis stosowanych skrótów

ZMGK – Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna" z siedzibą w Ełku.

PGO „Eko-MAZURY" - Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY" Sp. z o. o. w Siedliskach k. Ełku.

PSZOK – Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych - Punkty Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów (PDGO).

KIPOK - Komunalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych.

WPGO - Plan Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego.

NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.